

[Anden næstformand]

Skatte- og afgiftsudvalget har afgivet betænkning over:

Forslag til lov om ændring af merværdiafgiftsloven. (Tilbagebetaling af afgift). (Lovforslag nr. L 130).

Eksemplarer vil blive omdelt.

Skriftlig fremsættelse af forslag:

Mølgaard (DR):

Som ordfører for forslagsstillerne tillader jeg mig herved at fremsætte:

Forslag til lov om ændring af lov om udskrivning af indkomst- og formueskatten til staten (udskrivningsloven).

(Lovforslag nr. L 190).

Jeg skal i øvrigt henvise til de bemærkninger, der ledsager lovforslaget.

Rahbæk Møller (SF):

Som ordfører for forslagsstillerne tillader jeg mig herved at fremsætte:

Forslag til folketingsbeslutning om forhøjelse af det faste lønmodtagerfradrag.

(Beslutningsforslag nr. B 112).

Forslag til folketingsbeslutning om forenklet skattemæssig behandling af biler, der benyttes både erhvervmæssigt og privat.

(Beslutningsforslag nr. B 113).

Forslag til folketingsbeslutning om en reform vedrørende pensionsordninger m. v.

(Beslutningsforslag nr. B 114).

Forslag til folketingsbeslutning om ophævelse af 3.000 kr.s fradraget.

(Beslutningsforslag nr. B 115).

Forslag til folketingsbeslutning om ophævelse af fradragsretten for gaver.

(Beslutningsforslag nr. B 116).

Forslag til folketingsbeslutning om ophævelse af fradragsretten for indskud på etableringskonti.

(Beslutningsforslag nr. B 117).

Hensigten med disse 6 forslag er dels at opnå en væsentlig forenkling af indkomstskattesystemet og dels at genoprette noget af progressionen. Det er ikke hensigten med forslagene at forhøje provenuet af indkomstskatten. Tværtimod giver beskatningen af rentetilskrivningen i pensionskasser og forsikringselskaber mulighed for en klækkelig

skattenedsættelse. Det er vanskeligt at beregne virkningen af forslagene præcist ud fra tilgængelige statistikker. Det skønnes imidlertid, at merprovenuet af fradragsreformen udgør mindst 5 mia kr., og at forhøjelsen af det faste lønmodtagerfradrag højst vil koste 1,5 mia kr. Der er således mindst 3,5 mia kr. tilbage. Hvis hele beløbet anvendes til en forhøjelse af personfradraget, svarer det til en forhøjelse på ca. 3.000 kr.

Med disse bemærkninger anbefales forslagene til tingets velvillige behandling.

Ebba Strange (SF):

Som ordfører for forslagsstillerne skal jeg herved tillade mig at fremsætte:

Forslag til folketingsbeslutning om en styrelseslov for institutioner, der varetager kortere videregående uddannelser.

(Beslutningsforslag nr. B 118).

Jeg henviser i øvrigt til forslagets tekst og bemærkninger og anmoder om tingets velvillige behandling af forslaget.

Steen Folke (VS):

Som ordfører for forslagsstillerne skal jeg herved på socialistisk folkepartis og venstre-socialisternes vegne tillade mig at fremsætte:

Forslag til folketingsbeslutning om reform af Statens Uddannelsesstøtte (SU).

(Beslutningsforslag nr. B 119).

Jeg henviser i øvrigt til forslagets tekst og bemærkninger.

Inge Krogh (KrF):

Som ordfører for forslagsstillerne tillader jeg mig herved at fremsætte:

Forslag til folketingsbeslutning om samfundstabene ved alkoholmisbrug.

(Beslutningsforslag nr. B 120).

Jeg skal i øvrigt henvise til de bemærkninger, der ledsager forslaget.

Den første sag på dagsordenen var:

1) Spørgsmål til ministrene:

Spm. nr. 577

1) Til undervisningsministeren af:

Steen Folke (VS):

»Vil ministeren foretage de nødvendige skridt til at sikre, at Københavns amtskommune i fuldt omfang overholder sine forpligtelser over for amtskommunens borgere med hensyn til etableringen af undervisningstilbud for voksne?«

Skriftlig begrundelse

I henhold til lov om prøveforberedende enkeltfagsundervisning m.v. for voksne (lov nr. 305 af 8. juni 1977) skal enhver amtskommune oprette og drive kursus med undervisning for voksne til folkeskolens afgangsprøver i alle gængse folkeskolefag. Der skal endvidere tilbydes undervisning i fagene historie, geografi og biologi. Disse tre fag er overhovedet ikke repræsenteret i Københavns kommunes tilbudsoversigt for den kommende kursussæson. En sådan beskæring i udbuddet af undervisningstilbud må anses for at være i strid med gældende lov.

Endvidere fastsætter undervisningsministeriets bekendtgørelse nr. 273 af 19. maj 1978 regler for holdstørrelser o. lign. Det fremgår af bekendtgørelsens § 12, stk. 3, at undervisning kan etableres, når der inden for et kursusår ved undervisningens begyndelse er optaget mindst 15 deltagere i gennemsnit for alle hold på det pågældende kursus. Men til denne regel har Københavns amt nu føjet, at der ikke kan oprettes hold med under 10 deltagere. En sådan regel er ikke hjemlet i loven.

Ministeren deler forhåbentlig vor bekymring for uddannelsesmulighederne for den store del af befolkningen, som i så utrolig mange år er blevet holdt ude fra det kompetencegivende uddannelsessystem, til trods for at de gennem flere års erhvervsarbejde og store skatteindbetalinger har været med til at opretholde hele uddannelsessektoren. Snigende forsøg på forringelser kun 1½ år efter lovens ikrafttræden må straks stoppes.

Steen Folke (VS):

Regeringen og socialdemokratiet har gang på gang fremhævet, hvor stor vægt man lægger på at styrke uddannelsesmulighederne for voksne, som ikke tidligere i livet har haft mulighed for nogen særlig langvarig uddannelse.

Det, mit spørgsmål drejer sig om, er, at der for tiden i en socialdemokratisk ledet amtskommune, nemlig Københavns amt, er bestræbelser på at udhule det tilbud i form af voksenuddannelse, som kommunen stiller til rådighed for dem, der bor i amtet. Jeg mener, det er vigtigt at prøve at anholde forsøg på at udhule de bestemmelser, der ligger i den lov, der styrer det, og de bekendtgørelser, der er udformet i kølvandet af loven.

Af bekendtgørelsen om den prøveforberedende enkeltfagsundervisning for voksne fremgår det helt klart, at enhver amtskommune skal tilbyde undervisning i fagene historie, geografi, biologi og samtidsorientering svarende til undervisningen på folkeskolens ældste klassetrin.

Men i Københavns amt agter man ikke at tilbyde en sådan undervisning i historie, geografi og biologi, og det er med andre ord klart i modstrid med nogle i og for sig helt præcise bestemmelser i bekendtgørelsen.

Samtidig dermed forsøger man at udhule tilbuddet til de voksne ved at skærpe kravene til, hvor mange der skal deltage i undervisningen, for at man overhovedet kan oprette et hold, idet man administrativt indfører en regel, der siger, at der skal mindst 10 deltagere til, før man vil oprette et hold.

Dette er ikke hjemlet i loven, men der er nogle bestemmelser i loven, som man har administreret efter tidligere. Jeg vil ikke påstå, det er i direkte modstrid med loven, men det er i hvert fald imod lovens ånd, og jeg vil bede ministeren om at svare på, hvad hun mener om disse forsøg på at udhule loven.

Undervisningsministeren (Dorte Bennedsen):

Med loven om den prøveforberedende enkeltfagsundervisning for voksne blev der sikret bl. a. de kortuddannede undervisningstilbud, som i praksis har vist sig at opfylde et stort behov over hele landet. Loven pålægger amtskommunerne at oprette og drive kurser med undervisning såvel til folkeskolens afsluttende prøver som til højere forberedelseseksamen. I ministeriets bekendtgørelse fra maj 1978 er der fastlagt nogle minimumsregler for oprettelse af hold, og efter disse regler skal en tilbudt undervisning etableres, når mindst 12 deltagere har meldt sig til den. Men amtsrådet kan dog vælge at benytte en regel om, at der skal oprettes undervisning,

[Undervisningsministeren]

når der har meldt sig mindst 15 deltagere i gennemsnit for alle hold på et kursus.

Københavns amtskommune har efter ansøgning fået godkendt en 2-årig forsøgsperiode, hvorefter man anvender gennemsnitsreglen på 15, men således at et hold først skal påbegyndes, når mindst 10 deltagere har meldt sig. Baggrunden herfor er, at man i Københavns amt har fundet, at der derved kan sikres en mere rationel udnyttelse af de forhåndenværende ressourcer, samtidig med at behovet for undervisning kan imødekommes. Når man har kunnet godkende en sådan ordning for Københavns amt, hænger det sammen med, at man i dette tæt befolkede område ikke har samme behov for at kunne etablere små hold, som man har i de tyndt befolkede områder, idet man uden væsentlige ulemper for deltagerne kan henvise til nærliggende kurser.

Ifølge loven skal amtskommunerne også tilbyde undervisning, som det blev nævnt, i samtidsorientering, historie, geografi og biologi, som ikke er prøvafag i skolen. Erfaringerne har imidlertid vist – og det kan man beklage – at disse fag ikke har den fornødne søgning til, at der kan oprettes hold med denne undervisning. Det er over for ministeriet oplyst, at det var tilfældet i amtet i året 1979–80.

Da ministeriet imidlertid er interesseret i, at der på anden måde skabes større interesse for disse fag, og da faget samtidsorientering indeholder elementer med relationer til de øvrige fag, har man godkendt en forsøgsordning for 2 år i Københavns amt, således at der kun tilbydes undervisning i samtidsorientering. Man håber derved at kunne opnå større tilslutning til samtidsorientering gennem ændring af tilbuddene.

Jeg kan føje til, at ministeriet vil følge forsøgsordningen meget nøje, og amtsrådet skal indsende rapport, således at man har mulighed for at følge, om lovens intentioner vedrørende tilbud til kortuddannede voksne opfyldes på en hensigtsmæssig måde.

Steen Folke (VS):

Jeg er normalt tilhænger af forsøgsvirksomhed, men det er jo ikke helt ligegyldigt, hvad karakteren af disse såkaldte forsøg er. Hvis forsøgene er forsøg på at gennemføre nedskæringer, hvor man altså først i en peri-

ode prøver, hvordan det går med disse nedskæringer, og derefter iværksætter dem over et bredere felt, så vil jeg nok sige fra over for karakteren af den slags forsøg. Jeg mener, det er det, der er tale om her, og derfor synes jeg, det er meget problematisk, at ministeriet godkender sådanne ordninger som såkaldte forsøgsordninger.

Hvad angår de konkrete bestemmelser, har amtet i de foregående år administreret sådan, at man har brugt denne regel om 15 i gennemsnit, og det har fungeret udmærket, så vidt jeg er orienteret af nogle af dem, der er involveret i undervisningen ude i amtet. Jeg kan ikke se, der er ændret noget i amtets karakter, så at sige, inden for det sidste år, som skulle nødvendiggøre eller gøre det hensigtsmæssigt med en omlægning til de nye bestemmelser.

Men nok så klart, kan man sige, er problemet vel omkring det reelt manglende undervisningstilbud i disse orienteringsfag, hvor ministeren argumenterer med, at der ikke har været den store søgning. Det harmonerer ikke helt med de oplysninger, jeg har fået, men nok med, at jeg også er blevet bekendt med, at amtet har satset vældigt på at tilbyde en undervisning på HF-niveau, mens man reelt har nedprioriteret disse tilbud på folkeskoleniveau, altså folkeskolens afgangsprøve og udvidede afgangsprøve. Det mener jeg igen må være i klar modstrid med det, der i hvert fald var intentionerne, og også det, som plejer at være socialdemokratiets erklærede politik, hvor man netop siger, at man lægger vægt på at tilbyde den undervisning på niveauer, som svarer til afgangsniveauerne i folkeskolen.

Derfor vil jeg stadig bede ministeren om at gribe ind over for det, der sker her i Københavns amt.

Arentoft (FP):

Jeg vil gerne stille ministeren et spørgsmål i forbindelse med disse undervisningstilbud for voksne, hvor det jo er således, at kommunerne skal stille lokaler til rådighed, og hvor det er amtskommunerne, der skal stille lokaler til rådighed, hvis kommunerne ikke kan det.

Jeg er bekendt med, at man i Randers har solgt en kommuneskole til bryggeriet, der skulle udvide, men det er ikke blevet gen-

[Arentoft]

nemført endnu. Derved kom man til at mangle undervisningslokaler, og så måtte man gå til amtet, der har lejet de pågældende lokaler. Det har gjort, at man i Århus amt efterhånden er kommet op på at skulle bruge over 10 mill. kr. blot til at leje lokaler for at kunne gennemføre disse former for undervisning.

Jeg vil gerne spørge, om ministeren er bekendt med disse forhold – det er jeg sikker på hun er – og om hun har til hensigt at gøre noget ved det.

Undervisningsministeren (Dorte Bennedsen):

Hr. Steen Folke gav udtryk for, at det, der sker i Københavns amt, er et forsøg på nedskæring. Jeg kan sige, at det fra undervisningsministeriets side ikke er et forsøg på nedskæring, men på at sikre tilgangen til undervisning i nogle fag, som vi er interesserede i der bliver undervist i, således som jeg også redegjorde for det i mit første indlæg.

Til hr. Arentoft må jeg sige: nej, jeg er ikke bekendt med detaljerne i undervisningen i Århus amt og derfor heller ikke i stand til at svare på, hvorvidt jeg vil gøre noget ved det.

Niels Andersen (KF):

Jeg tror, hr. Steen Folke har misforstået situationen en lille smule. Jeg vil i alle tilfælde prøve på at berolige ham . . .

Anden næstformand (Ninn-Hansen):

Man skal undgå debatter med de øvrige spillere.

Niels Andersen (KF):

Ja, det skal jeg nok.

Ved tegning til disse prøveforberedende kurser har vi overalt i landet et gennemsnit, og det forudsættes, at de ligger på et vist niveau, således at der sker en afgangsprøve fra dem. Det er imidlertid almindeligt kendt, at folk melder sig til disse kurser, først og fremmest fordi de er gratis, og for det andet fordi undervisningsmaterialet også stilles gratis til rådighed, men mange falder fra, simpelt hen fordi de ikke kan gennemføre de prøver, som man normalt vil føre dem op til.

Jeg vil gerne stille undervisningsministeren det tillægs spørgsmål, om undervisningsministeren vil være villig til at indføre en regel

om, at folk, der falder fra, inden prøven skal afholdes, erlægger et vederlag for den tid, de har været i undervisning.

Undervisningsministeren (Dorte Bennedsen):

Jeg kan til det sidste svare, at jeg har ikke nogen intentioner om at ændre på forholdene vedrørende denne undervisnings økonomi.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Spm. nr. 588

2) Til *undervisningsministeren* af:

Karen Højte Jensen (KF):

»Vil ministeren ændre undervisningsvejledningen vedrørende ungdomsskolens undervisning i færdselsreglerne og kørsel med knallert, således at kommunerne ikke er forpligtede til at anskaffe knallerter og styrthjelme for millioner af kroner?«

Skriftlig begrundelse

Ifølge undervisningsvejledningen fra 11. februar 1980 er kommunerne forpligtede til at anskaffe knallerter – og helst af flere typer – i et antal, der mindst svarer til antallet af elever på holdet. Der skal endvidere være værktøj, benzindunke, ildslukkere, øvelsesmateriel, depoter, styrthjelme til samtlige elever osv. til stede. For kommunerne vil dette medføre udgifter i en størrelsesorden på ca. 75.000 kr. pr. kommune. For samtlige landets kommuner er der tale om et millionbeløb. Det er fuldstændig selvmodsigende, at regeringen med den ene hånd forlanger af kommunerne, at der skal spares på centrale områder, herunder undervisningssektoren, og med den anden hånd påtvinger de kommunale skatteydere nye udgiftkrævende ordninger. Det er fornuftigt, at der undervises i færdsel og trafik, men det vil ikke være urimeligt at forudsætte, at eleverne selv medbringer knallerter og styrthjelme.

Undervisningsministeren (Dorte Bennedsen):

Jeg kan svare, at kommunerne ifølge færdselslovens § 63 skal sørge for undervisning i færdselsreglerne og kørsel med knallert. Justitsministeriet har i en bekendtgørelse fastsat, at undervisningen bør gives efter ret-

[Undervisningsministeren]

ningslinjer udfærdiget af undervisningsministeriet efter forhandling med justitsministeriet. I overensstemmelse med dette har undervisningsministeriet udsendt den undervisningsvejledning, som er nævnt i spørgsmålet, om ungdomsskolens knallertundervisning.

Om undervisning i ungdomsskolen gælder ifølge lov om fritidsundervisning, at de fornødne læremidler skal stilles vederlagsfrit til rådighed for eleverne, og det er baggrunden for, at undervisningsministeriet i undervisningsvejledningen har udtalt, at ungdomsskolen til den praktiske undervisning skal råde over knallerter i et antal, der mindst svarer til antallet af elever på holdet.

Vejledningen er et resultat af forhandlinger mellem repræsentanter for undervisningsministeriet, justitsministeriet og Kommunernes Landsforening, og der var enighed mellem disse parter om indholdet af vejledningen.

Ifølge justitsministeriets bekendtgørelse må en lærer højst have opsyn med 6 elever ved øvelseskørsel på vej, således at den enkelte ungdomsskole kan nøjes med at anskaffe 6 knallerter. Da ca. 80 pct. af landets ungdomsskoler hidtil har etableret frivillig knallertundervisning, er der i forvejen anskaffet knallerter ved hovedparten af landets ungdomsskoler.

Med det lovgrundlag, som folketinget har vedtaget, og som jeg nævnte i min indledning, kan jeg ikke ændre vejledningen, således at den generelt forudsætter, at læremidler ikke stilles vederlagsfrit til rådighed.

Karen Højte Jensen (KF):

Jeg er skuffet over ministerens svar. I en tid, hvor det pålægges kommunerne at spare på vitale områder, herunder også undervisningssektoren, må det vække forundring, at man udsender et cirkulære, der pålægger kommunerne denne udgift. Jeg har opregnet det til 75.000 kr. pr. kommune, og det er meget lavt ansat. Der er 338 kommunale ungdomsskoler, og hvis man holder sig på et minimumsbeløb på 75.000 kr., betyder det på landsplan 25 mill. kr.

Det er korrekt, som ministeren siger, at man kan lave holdstørrelser på 6 elever, men ministeren burde dertil føje, at lærertimeforbruget forøges meget ved lille holdstørrelse.

Jeg er enig med ministeren i, at det er væsentligt, at denne undervisning tilbydes, men mener samtidig, at det var relevant, at eleverne stillede med deres egne knallerter.

Jeg vil gerne spørge ministeren, hvor meget hun mener det vil koste på landsplan, at man nu pålægger kommunerne at anskaffe disse ting. Ud over knallerter og styrthjelme taler man i cirkulæret i vejledningen om aflåseligt depot, og det anbefales at overveje anskaffelse af radioudstyr til direkte kontakt mellem lærer og elev. Hvad har man forestillet sig dér?

Man kan også forvente, at der skal en forsikring til. Vil ministeriet udsende et cirkulære om forsikring? I visse kommuner underviser man også i traktor. Kan man forvente, at der også udsendes et cirkulære om, at kommunerne nu skal stille traktorer til rådighed?

Otto Mørch (S):

Jeg er noget overrasket over, at dette spørgsmål i det hele taget er stillet, og jeg er glad for, at ministeren, jeg havde nær sagt så håndfast har svaret på dette vigtige færdsels-sikkerhedsspørgsmål. Jeg tror, ministeren er enig med mig i, at man ikke kan opøve dygtige, sikre knallertrafikanter, uden at de har nogle knallerter at køre på. Jeg tror også – det kan ministeren bekræfte eller afkræfte – at samfundsmæssigt, samfundsværdimæssigt, spiller udgiften til knallerter ingen rolle i forhold til den samfundsmæssige værdi af, at de unge undgår at blive dræbt eller lemlæstet.

Til sidst mit mere direkte spørgsmål til ministeren: er det ikke sådan, at de unge selv med et ret betydeligt vederlag skal betale for undervisningen ifølge en aftale med Kommunernes Landsforening, et vederlag, der, så vidt jeg ved, også er pris- eller indeksreguleret?

Undervisningsministeren (Dorte Bennedsen):

Fru Karen Højte Jensens beregninger over, hvad dette måtte koste, holder ikke stik. Som jeg oplyste i mit første indlæg, har 80 pct. af landets kommuner i vid udstrækning anskaffet disse knallerter. Det, der kan være tale om, er altså, at enkelte kommuner, som ønsker at starte denne undervisning i ungdomsskolen, skal anskaffe udstyret. Det vil typisk være forholdsvis små kommuner,

[Undervisningsministeren]

der derfor kun har behov for forholdsvis få knallerter, som jeg var inde på det.

Når jeg bliver spurgt, om der er tanker om at udsende flere cirkulærer i forbindelse med denne sag, må jeg sige, at direktoratet mig bekendt ikke har planer herom.

Jeg kan helt dele hr. Otto Mørchs bemærkninger om det samfundsøkonomisk fornuftige i at have en sådan undervisning. Det var jo også præcis baggrunden for, at dette folketing i sin tid tog beslutning om, at en sådan undervisning skal etableres.

Karen Højte Jensen (KF):

Jeg kan forstå, at ministeren fastholder sit synspunkt, og derfor vil jeg gerne spørge, om ministeren finder, det er i overensstemmelse med ministerens sparecirkulære af 26. februar, der pålægger kommunerne betydelige besparelser. Indenrigsministeren udsendte en skrivelse til kommunerne den 26. februar, hvori der står, at tillægsbevillinger kun bør gives, i det omfang der gennemføres besparelser af mindst tilsvarende størrelse. Derfor må jeg spørge ministeren, om hun eksempelvis kan pege på områder inden for undervisningssektoren, hvor hun synes det er relevant at spare, således at kommunerne nu kan indkøbe disse knallerter.

Det er rimeligt, at eleverne får undervisning i knallertkørsel, men det måtte være muligt, at eleverne selv medbragte disse knallerter. Jeg finder, at der i denne sag ikke rigtig er nogen sammenhæng mellem, hvad ministeren gør med den ene hånd og med den anden hånd, og hvad de øvrige ministre i regeringen gør.

Undervisningsministeren (Dorte Bennedsen):

Jeg tror, fru Karen Højte Jensen har overhørt den bemærkning, jeg kom med i mit første indlæg, nemlig at disse regler er blevet til i et samarbejde mellem undervisningsministeriet, justitsministeriet og Kommunernes Landsforening, og at der var enighed mellem de tre parter om reglerens udformning.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Spm. nr. 592

3) Til *undervisningsministeren* af:

Arne Melchior (CD):

»Er den henstilling om standsning af distributionen af Danmarks Radios produktion »Politisk kunst 1968–79«, som undervisningsministeren har givet offentlig meddelelse om, bindende for de instanser, der står for distributionen?«

Skriftlig begrundelse

I et svarbrev til advokat Bruno Fjelstrup oplyste undervisningsministeren, at hun havde henstillet, at det i spørgsmålet nævnte udsendelsesmateriale indtil videre ikke skulle anvendes.

Ifølge dagbladet Information udtaler Viggo Haar fra landscentralen for undervisningsmidler, at distributionen fortsætter i hvert fald i Vejle amt. Der foreligger også fra andre amter forlydender om, at man ikke finder sig bundet af ministerens henstilling.

Arne Melchior (CD):

Jeg har forsynet dette spørgsmål med en skriftlig begrundelse, der selv for min normalt knappe form er usædvanlig kort, og derfor har jeg bedt om ordet nu for at understrege, at spørgsmålet alene tager sigte på at få konstateret omfanget af betydningen af den henstilling, som undervisningsministeren med prisværdig hurtighed og, som det forekom mig dengang, fuld tilstrækkelighed gav vedrørende distributionen af den i spørgsmålet nævnte radio- og TV-produktion. Der er altså ikke noget dobbeltbundet, der skal ikke læses noget mellem linjerne, det drejer sig kun om at få en klarhed både for os selv og for andre med hensyn til, hvorvidt den besked, som ministeren gav for nogle uger siden, er bindende for de pågældende myndigheder.

Undervisningsministeren (Dorte Bennedsen):

I en skrivelse fra 11. marts har jeg anmodet landscentralen for undervisningsmidler om at informere amtscentralerne om, at kopier af de nævnte TV- og radioudsendelser indtil videre ikke bør distribueres eller anvendes. I denne forbindelse har jeg henholdt mig til § 6 i loven om landscentralen, hvorefter denne informerer om undervisningsmidler.

Distributionen af TV- og radioudsendelser af denne art forestås af landscentralen for undervisningsmidler og amtscentralerne.

[Undervisningsministeren]

Landscentralen for undervisningsmidler, der er en statsinstitution, har endnu ikke opbygget en distributionsordning for TV-bånd, hvad derimod er tilfældet for i hvert tilfælde de fleste af amtscentralerne. Disse er imidlertid amtskommunale institutioner, der finansieres af de respektive amtskommuner og ikke formelt er underlagt landscentralen for undervisningsmidler. Som følge deraf kan undervisningsministeren ikke som tjenestepligt pålægge amtscentralerne at følge bestemte retningslinjer, hvilket altså også fremgår af den skrivelse, jeg har sendt frem til landscentralen, hvor jeg anvender udtrykket »bør«.

I hvilket omfang amtscentralerne har taget skrivelsen til efterretning, foreligger der ingen oplysninger om, men en eventuel yderligere distribution eller anvendelse må i givet fald ske på amtscentralernes ansvar.

Ministeriet har for at bidrage til en rimelig løsning af sagen anmodet kammeradvokaten om at tage kontakt med modpartens advokat, og under hensyn til, at disse drøftelser bør kunne føres uden tidspres, har jeg udsendt den fornævnte henstilling.

Arne Melchior (CD):

Jeg vil gerne takke ministeren for svaret, både for redegørelsen for de formelle kommandoveje og naturligvis også for udtalelsen om, at en eventuel fortsat distribution i mellemperioden må ske på amtscentralernes ansvar.

Jeg skal ikke fritte ministeren til at gå op én gang til i det samme spørgsmål, men kun for egen del give den kommentar, at jeg i hvert fald mener, at det i spørgsmål om distribution af de pågældende udsendelser – og det gælder selvfølgelig også andre sager, der måtte ligne denne – må være forkasteligt, dersom amtscentralerne skulle sidde en sådan klar henstilling med ordet »bør« i stedet for »skal« af formelle grunde overhørig, og derfor føler jeg mig tryk med hensyn til det her afgivne svar og vil antage, at man landet over loyalt vil følge den henstilling, som ministeren har givet.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Spm. nr. 576

4) Til *kirkeministeren* af:

Burgdorf (KF):

»Vil ministeren være villig til at ændre cirkulæret af 13. juni 1974 vedrørende dispositionsretten over de til sognene hørende konfirmandstuer?«

Skriftlig begrundelse

Ifølge det nævnte cirkulære er det sognepræsten alene, der træffer beslutning om anvendelsen af en konfirmandstue. Det mener jeg ikke er rigtigt i en tid, hvor man tilstræber, at menighedsrådene som folkevalgte råd skal have større ansvar og bemyndigelse, men efter cirkulæret på dette punkt er helt uden indflydelse.

Anden næstformand (Ninn-Hansen):

Spørgsmålet er stillet af hr. Burgdorf til kirkeministeren. Spørgsmålet vil blive besvaret af undervisningsministeren.

Burgdorf (KF):

Jeg vil gerne understrege, at når jeg har stillet dette spørgsmål, er det ikke, fordi jeg hentyder til noget i mit eget sogn – dér har vi det bedste forhold menighedsråd og præst imellem – nej, det er ganske generelt, jeg stiller dette spørgsmål vel vidende, at der er to typer af præstegårde her i vort land. I den ene type er konfirmandsalen i forbindelse med præsteboligen og kan dér være til gene, men så findes der den type nye præstegårde, der netop er indrettede med henblik på, at menigheden her skulle have et forsamlingslokale i tilknytning til konfirmandstuen. Ifølge det nævnte cirkulære er det imidlertid alene præsten, som kan råde over det og ikke menighedsrådene, og det mener jeg er forkert. Menighedsrådet som det folkevalgte organ bør have rådighed også over denne stue, hvor den ligger separat og har egen indgang m.v. Derfor har jeg stillet spørgsmålet.

Kirkeministeren (Dorte Bennedsen, fg.):

Det cirkulære, hr. Burgdorf henviser til, og som er fra juli 1974, blev udsendt af kirkeministeriet med henblik på gennemførelsen af den ændring i bestemmelsen i § 3 i lov om folkekirkens lønningsvæsen, som blev foretaget ved lov af marts 1974, og som vedrørte udgifterne ved brugen af præsteboligernes konfirmandstuer.

[Kirkeministeren]

Inden jeg går ind i en besvarelse af det stillede spørgsmål, vil jeg gerne præcisere, at cirkulæret og dermed altså også det stillede spørgsmål alene vedrører konfirmandstuer i præsteboligerne.

Den ændring i måden, hvorpå udgifterne ved konfirmandstuen i henhold til den lovændring nu betales, nemlig over præstelønningsskassen, ændrer i sig selv intet i, at konfirmandstuen stadig er en del af præstens tjenestebolig, og at derfor kun præsten har dispositionsretten med hensyn til brugen af konfirmandstuen.

Det er i overensstemmelse hermed, at det i det nævnte cirkulære fra juli 1974 bemærkes, at ændringsloven ikke har tilsigtet ændring i henseende til, hvem der har ret til at disponere over den konfirmandstue, der hører til præsteboligen, og at retten hertil vedblivende tilkommer den pågældende præst.

Men når det er sagt, vil jeg godt tilføje, at der formentlig forekommer tilfælde, hvor konfirmandstuen både formelt og reelt kan udskilles af præstens tjenestebolig, eller med andre ord: hvor konfirmandstuen er således beliggende i præstegården, at præstens privatliv ikke generes nævneværdigt af en udvidet brug af konfirmandstuen.

Såfremt en formel udskillelse af en konfirmandstue fra præstens tjenestebolig finder sted, vil dispositionsretten automatisk overgå til menighedsrådet, og jeg er positivt indstillet med hensyn til at fremme en sådan udvikling, men en nærmere afvejning af dette spørgsmål, også med hensyn til, hvor eventuelle grænser for brugen af lokalerne skal sættes, vil dog først kunne finde sin løsning ved nærmere forhandling med Præsteforeningen og Landsforeningen af Menighedsrådsmedlemmer, og jeg agter at optage forhandling herom med disse organisationer i nærmeste fremtid.

Burgdorf (KF):

Jeg takker ministeren for svaret og glæder mig over, at den tidligere kirkeminister ikke helt har glemt de kirkelige områder. Jeg forstod også, at vi så helt ens på spørgsmålet om, hvor man skiller de to kategorier af præstegårde. Jeg glæder mig til – sådan forstod jeg det, og hvis det er rigtigt, vil jeg gerne have det bekræftet – at ministeren vil udsende et nyt cirkulære, som siger, at dér, hvor

konfirmandstuen ligger separat, er det menighedsrådet, som har rådighed over den.

Kirkeministeren (Dorte Bennedsen, fg.):

Nu skal jeg ikke give flere løfter på min kollegas vegne, end både kirkeminister Jørgen Peder Hansen og jeg selv kan lægge ryg til, og det, som der blev givet et løfte om her, var, at der vil blive optaget forhandlinger med Præsteforeningen og med Menighedsrådsforeningen om spørgsmålet, idet kirkeministeren er af den mening, at det er rimeligt at få set på disse problemer.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Spm. nr. 578

5) Til *ministeren for kulturelle anliggender* af:

Maisted (FP):

»Har ministeren i sinde at foranledige, at regeringen fremsætter et lovforslag, der forbyder anvendelse af reklamer her i landet?«

Skriftlig begrundelse

I TV den 18. marts udtalte kulturministeren, at reklameudgifter brugt på TV eller dagspressen betales af forbrugerne over varepriserne.

I konsekvens heraf skulle man vel så mene, at kulturministeren ville tage initiativ som det i spørgsmålet nævnte.

Ministeren for kulturelle anliggender (Ritt Bjerregaard, fg.):

De udtalelser, som hr. Maisted i sin begrundelse for spørgsmålet meget kortfattet og forenklet citerer kulturministeren for, fremsatte kulturministeren i et interview, som alene vedrørte spørgsmålet om reklamering i TV. Varefordyrelse blev nævnt som en af flere mulige virkninger af indførelse af reklame-TV, og denne mulighed var et af en række argumenter imod TV-finansiering ved hjælp af reklamer.

Under behandlingen af to forslag til folketingsbeslutning om indførelse af henholdsvis radio- og TV-reklame havde kulturministeren i øvrigt i fredags lejlighed til at uddybe disse argumenter.

Den aktuelle debat om indførelse eller ikke indførelse af reklamer i TV vedrører kul-

[Ministeren for kulturelle anliggender]

turministerens område, og denne debat deltager kulturministeren fortsat gerne i.

Derimod finder kulturministeren ikke anledning til at begive sig ind i en diskussion i almindelighed om reklamer og disses positive og negative sider. Jeg kan derfor på kulturministerens vegne ganske kort og klart besvare hr. Maistedes spørgsmål med, at kulturministeren ikke har i sinde at foranledige fremsat et lovforslag, der forbyder anvendelse af reklamer her i landet.

Maisted (FP):

Det var selvfølgelig med nogen ængstelse, jeg lyttede til ministerens svar. Jeg frygtede til det sidste, at man kunne forestille sig, at en socialdemokratisk minister ville forbyde reklamens anvendelse her i landet. Det er rigtigt, at det var korte kommentarer, der blev givet i TV, men det, ministeren sagde, var, at reklame i TV vil betyde en varefordyrelse og en fordyrelse af aviserne. Den samme sum penge bliver selvfølgelig anvendt i aviserne, og det vil sige, at det overhovedet ingen indflydelse har på vareprisen, at man bruger en del af midlerne til at reklamere i TV og en mindre del i avisen, hvis summen ellers er den samme.

Jeg fattede overhovedet ikke ministerens argument for at gå imod reklamer, for ideen med reklamer såvel i TV som i aviserne er at give en bedre forbrugeroplysning og sørge for, at der kommer billigere varer på markedet, idet man skærper konkurrencen mellem dem, der fremstiller forbrugsvarerne. Det var derfor en meget mærkværdig formulering, kulturministeren brugte, og det er beklageligt, at hun ikke er til stede i dag.

Jeg er selvfølgelig meget tilfreds med ministerens svar, men jeg vil godt høre, om det, der sådan lurer bag ved den holdning, kulturministeren gav udtryk for i TV, bag ved socialdemokratiets holdning, er, at man for enhver pris vil sikre monopolet, der giver socialdemokratiet og den siddende regering den størst mulige reklame i forhold til andre af folketingets partier, og det nærmest, når man taler om frygt for anvendelse af reklame i TV, er en frygt for, at man mister sin monopolstilling i Danmarks TV og radio.

Ministeren for kulturelle anliggender (Ritt Bjerregaard, fg.):

Hr. Maisted beklagede, at kulturministeren ikke var til stede her i dag. Jeg vil da godt til hr. Maisted sige, at en spørger altid har en mulighed for at få spørgsmålet udsat, hvis spørgeren gerne vil diskutere det med den pågældende minister, men jeg forstod, at hr. Maisted gerne ville have spørgsmålet besvaret her i dag, og derfor har jeg sagt, hvad kulturministeren også ville have fremført.

Hvad angår de supplerende spørgsmål, må jeg henvise til spørgsmålets ordlyd, og den er faktisk, om regeringen vil fremsætte et lovforslag, der forbyder anvendelse af reklamer her i landet. Det har jeg svaret nej til, og så skal jeg ikke gå ind i den debat, der i øvrigt har været ført for nylig om de spørgsmål, hr. Maisted supplerende rejste.

Maisted (FP):

Når jeg ønskede spørgsmålet besvaret her i dag, er det, fordi befolkningen formentlig, hvis vi venter til efter påske, har glemt, hvad kulturministeren sagde, da hun var i TV og radio. Jeg er da klar over, at ministeren dårligt kunne svare andet, end at man ikke ville forbyde reklamer her i landet, for ellers ville det jo være umuligt at føre den propagandahetz, man fører i Danmarks TV og radio til fordel for socialdemokratiet og den siddende regering.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Spm. nr. 580

6) Til *socialministeren* af:

Ninna Pedersen (FP):

»Finder ministeren det rimeligt, at man som invalidepensionist fra sit 60. til sit 67. år under ophold på plejehjem får det månedlige beløb til personlige fornødheder nedsat til samme beløb som en folkepensionist?«

Skriftlig begrundelse

Invalidepensionistens kommune modtager den fulde invalidepension, såfremt en invalidepensionist flytter på plejehjem, indtil pensionistens fyldte 67. år, mens beløbet til personlige fornødheder nedsættes ved det fyldte 60. år. Bliver invalidepensionisten i eget hjem, bibeholdes invalidepensionen med tillæg til det fyldte 67. år, hvor tillæggene da

[Ninna Pedersen]

overføres til folkepensionen, hvis man bliver i eget hjem.

Ninna Pedersen (FP):

Her arbejder vi med de svage grupper i samfundet, som må affinde sig med myndighedernes manglende forståelse. Plejehjemsbeboere må indordne sig efter planer, som mennesker med helt andre indtægtsmuligheder planlægger for dem.

Disse personer er undergivet andres meninger og holdninger til tilværelsen, som mange gange er fjernt fra deres egne synspunkter. Derfor er det så vigtigt, at der skabes tålelige forhold fra myndighedernes side over for denne gruppe borgere, der livet igennem har bidraget til samfundets trivsel.

Det må siges at være vigtigt, at beboere på plejehjem ikke føler sig snydt af samfundet ved, at man f.eks. forringer beløbet til personlige fornødenheder ved 60 års alderen for invalidepensionister i stedet for at vente til 67 års alderen, hvor de bliver folkepensionister.

Mange føler, at de endnu i 60 års alderen gerne vil deltage i livet uden for plejehjemmet, men da de er afhængige af andres hjælp, er det dyrt for disse mennesker at deltage i sådanne aktiviteter.

Vi mener derfor, at vi i det mindste kunne vente med at reducere beløbet til personlige fornødenheder til invalidepensionisternes 67. år.

Det drejer sig kun om 1.600 invalidepensionister. Ifølge satsen pr. 1. april 1980 skulle disse få 432 kr. pr. måned, når de er 59 år, men dette beløb falder til 360 kr. pr. måned, så snart de fylder 60 år. Kommunen får refunderet invalidepensionen fra staten til disse personer, til de er 67 år.

Beløbet betyder noget for den enkelte, men meget, meget lidt for samfundet, idet der efter de nugældende regler fratrækkes kildeskat. Vi vil derfor meget gerne have, at ministeren tænker på disse invalidepensionister og sørger for, at de får de 70 kr. mere om måneden fra deres 60. til deres 67. år.

Socialministeren (Ritt Bjerregaard):

Når en pensionist bliver optaget på et plejehjem, bliver der efter bistandslovens § 84 af pensionen udbetalt et beløb til dækning af den pågældendes personlige fornødenheder.

Dette beløb udgør for tiden 341 kr. om måneden. Resten af pensionen kommer ikke til udbetaling, idet den betragtes som betaling for opholdet. Dette gælder, hvad enten der er tale om enke-, folke- eller invalidepension.

En pensionist under 60 år får imidlertid et beløb til personlige fornødenheder eller lommepege, som man siger i daglig tale, der er 20 pct. større end det beløb, der gives plejehjemsbeboere over 60 år. Dette hænger sammen med, at pensionister under 60 år typisk kan have et noget større forbrug af personlige fornødenheder, som ikke direkte er omfattet af plejehjemmets daglige ydelser, men som kan bidrage til at gøre tilværelsen lidt mere tilfredsstillende for plejehjemsbeboerne.

Der er imidlertid ikke, som fru Ninna Pedersen synes at gå ud fra i sin begrundelse, tale om, at kommunen kan tage den del af pensionen, der ikke udbetales som lommepege, til indtægt på plejehjemsregnskabet. Det fremgår direkte af bistandslovens paragraf, at disse pensionsbeløb helt falder væk. Kommunens udgifter til plejehjemsopholdet bliver derfor som altovervejende hovedregel de samme, uanset om beboeren er folke- eller invalidepensionist.

Ninna Pedersen (FP):

Det er jo beklageligt, at vi atter må konstatere, at ministeren ikke har et kærligt øje til den lille gruppe personer i samfundet, som har så lille et beløb til rådighed.

Ministerens henviser til bistandslovens § 84 om personlige fornødenheder, men de personlige fornødenheder er jo en del af pensionen. Det vil sige – i henhold til lov nr. 677 om invalidepension af 15. december 1978, § 33 – at statskassen refunderer kommunens udgifter til ydelser efter denne lov fuldt ud, også mens pensionisten er mellem 60 og 67 år.

Jeg vil gerne spørge ministeren, om hun tror, at en pensionist, der fra at være 59 år bliver 60 år, kan undvære de 70 kr. mere om måneden. Det er så umådelig lille et beløb, som vi oven i købet ved at der trækkes skat af, at jeg synes, det er urimeligt, at man ikke ændrer loven, således at pensionisten får det fulde beløb, der pr. 1. april 1980 er 432 kr. for invalidepensionister under 60 år og 360 kr. for dem over 60 år.

Nathalie Lind (V):

Selv om jeg ved, at det for mange personligt kan føles svært at acceptere, at man, når man er invalidepensionist og kommer op i alderen, ikke fortsat beholder sin fulde invalidepension, vil jeg alligevel spørge ministeren, om det, hvad der end måtte ske af påtænkte ændringer fra regeringens side med hensyn til pensionen, ikke fortsat vil være linjen, at man vil tilgodese mennesker, som måske i en meget ung alder er henvist til et liv på en institution. Baggrunden for, at man i sin tid lavede denne ordning, var jo, at man følte, at den unge, der f.eks. blev ramt af en trafikulykke, skulle man så vidt muligt prøve at give erstatning, selv om man ikke kunne erstatte tabet af førligheden. Jeg vil altså spørge ministeren, da der er tale om så mange ændringer af pensioner nu, om det ikke fortsat er ministerens opfattelse, at vi skal følge den linje.

Socialministeren (Ritt Bjerregaard):

Jeg kan nøjes med at henvise til, hvad fru Nathalie Lind så udmærket sagde om dette, som svar til fru Ninna Pedersen, og jeg vil gerne bekræfte, at jeg deler den opfattelse, som fru Nathalie Lind gav udtryk for.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Spm. nr. 579

7) Til *industriministeren* af:

Maisted (FP):

»Mener ministeren, at anvendelse af reklame i det danske samfund betyder dyrere og ringere varer for forbrugerne?«

Skriftlig begrundelse

Kulturministeren udtalte i TV den 18. marts, at reklameudgifter betales af forbrugerne over varepriserne, og bl.a. derfor er regeringen imod reklame i dansk fjernsyn.

Et flertal i befolkningen mener tværtimod, at reklamer, bl.a. i TV, betyder bedre forbrugervejledning og billigere varer for forbrugerne på grund af en større indbyrdes konkurrence mellem firmaerne samt en billigere licens ikke at forglemme.

Industriministeren (Erling Jensen):

Udgifter til reklame er en omkostning som alle andre i forbindelse med en vares markedsføring. Om dette som helhed betyder en fordyrelse for forbrugerne er et andet spørgsmål. Reklame er et naturligt led i konkurrencen, og er denne effektiv, behøver omkostningerne til reklame ikke som helhed at give hverken højere varepriser eller ringere varer.

Der er imidlertid mange former for reklame. Der er effektive og ineffektive, der er vejledende, og der er vildledende – for blot at tage nogle få eksempler. Mit svar på spørgsmålet kan derfor ikke benyttes som udtryk for en accept af enhver form for reklame, og jeg har fuld forståelse for, at der i spørgsmålet om betimeligheden af reklamer i TV bør inddrages også andre aspekter.

Maisted (FP):

Jeg takker ministeren for svaret, der jo i det store og hele går ud på, at det er en god ting at have reklame i det danske samfund, at det reelt betyder, at vi får en skærpet konkurrence, og at vi altså får den rigtige vare til den rigtige pris.

Den sidste bemærkning om reklame i TV var jeg selvfølgelig ikke så glad for, og jeg kunne godt tænke mig at spørge ministeren: hvem mener ministeren skal bestemme, hvornår en reklame er god, og hvornår den er mindre hensigtsmæssig eller, som kulturministeren udtrykte det i den berømte TV-udsendelse, kunne gå ud over kvaliteten af andre udsendelser? Hvis det også skulle være ministerens synspunkt, mener han så også, at det skulle gå ud over kvaliteten af danske dagblade, at man anvender reklamer i bladene?

Industriministeren (Erling Jensen):

Jeg vil nødig overfortolkes. Jeg tror, hr. Maisted helt nøjagtigt fik min vurdering også i mit første indlæg, og jeg har ikke noget at føje til denne vurdering.

Der er grund til at se kritisk på adskillige reklameformer, og der er grund til kritisk at vurdere sammensætningen af reklameaktiviteter med andre aktiviteter. Derfor er jeg enig med kulturministeren i hendes vurdering af nødvendigheden af nærmere overvejelser, også når det drejer sig om TV.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Spm. nr. 581

8) Til *ministeren for skatter og afgifter* af:

Ole Bernt Henriksen (KF):

»Vil ministeren drage omsorg for, at de tekniske problemer i forbindelse med tilbageførsel af energiafgift til visse likviditetsklemt erhverv nu løses?«

Skriftlig begrundelse

Specielt gartnerierhvervet er hårdt trængt likviditetsmæssigt, fordi disse tekniske problemer ikke er blevet løst. Problemet er naturligvis voksende i takt med de voldsomme rentestigninger i kølvandet på regeringens mislykkede økonomiske politik.

Ministeren for skatter og afgifter (Hjortnæs):

Som hr. Ole Bernt Henriksen sikkert ved, har vi i dag en meget hensigtsmæssig ordning for så vidt angår tilbagebetaling af energiafgifter til momsregistrerede virksomheder, idet disse virksomheder jo får energiafgifterne tilbagebetalt, samtidig med at der sker afregning af momsen, og jeg har ved en tidligere lejlighed givet udtryk for, at jeg meget nødig vil ændre i dette system, fordi det af mange grunde er et meget hensigtsmæssigt system.

Hvis der skal ske ændringer i det, er det for det første lovgivning, der skal til, men for det andet rejser det en lang række problemer, herunder afgrænsningsproblemer, som jeg tror er meget komplicerede og vanskelige at løse. Jeg vil dog bestemt ikke udelukke, at der kan blive behov for at se på det nuværende system.

Jeg er selvfølgelig meget opmærksom på, at der på det seneste er opstået likviditetsproblemer for visse erhvervsvirksomheder, og jeg har haft besøg af repræsentanter for gartnerierhvervet, som der jo også henvises til i spørgsmålet, men jeg må understrege, at der efter de beregninger, som er foretaget, og som der også er enighed om mellem gartnerierhvervet og departementet, fortsat er en positiv likviditet i den afregningssituation, vi opererer med.

Ole Bernt Henriksen (KF):

Jeg vil takke skatte- og afgiftsministeren, navnlig for den sidste del af ministerens svar,

hvori han sagde, at han ville se positivt på muligheden for, forstår jeg, at fremsætte et lovforslag om dette spørgsmål.

Jeg ved ikke, om jeg må henlede ministerens opmærksomhed på, at når jeg rejser spørgsmålet i dag, er det i forlængelse af et spørgsmål i sidste spurgetid, hvor problemet, som jeg rejste, var, at hollænderne diskriminerer med en lav gaspris mod de danske gartnere, og jeg fik også her et meget tilfredsstillende svar fra ministerens kollega.

Men jeg vil gerne spørge ministeren, om han helt direkte vil tage initiativ til, at der nu bliver udarbejdet et sådant lovforslag, for vi er jo enige om, at situationen har tilspidset sig, ikke bare i henseende til de likviditetsproblemer, ministeren nævnte, men også i henseende til, at der er konstateret en prisdiskrimination på gasområdet mod de danske gartnere. Spørgsmålet er derfor: vil ministeren ikke godt sørge for, at det nu bliver bragt i orden?

Ministeren for skatter og afgifter (Hjortnæs):

Som hr. Ole Bernt Henriksen sikkert også ved, har jeg ført meget indgående drøftelser med repræsentanter for gartnerierhvervet. Vi har endevendt problemstillingen, og på det foreliggende grundlag har jeg ikke kunnet imødekomme erhvervets ønsker på dette område. Det er altså ikke, fordi jeg ikke er opmærksom på, at der er problemer også i den relation, som hr. Ole Bernt Henriksen rigtigt peger på, men på det foreliggende grundlag mener jeg ikke, at en afvejning af de forskellige hensyn, der ligger i sagen, tilsiger et konkret lovudspil. Som sagt er jeg opmærksom på problemet, og der kan senere opstå behov for, at der tages et sådant initiativ. Men skal det tages, må jeg også gøre opmærksom på, at der rejser sig en lang række problemer, som man så i givet fald skal have afvejet.

Ole Bernt Henriksen (KF):

Jeg er mindre tilfreds med ministerens sidste svar, for det forekommer mig, at dette er at udsætte sagen efter den græske kalender, dvs. på ubestemt tid. Dette er en hastesag for de danske gartnere, der har meget, meget store problemer, og derfor ville jeg hellere have haft et tilsagn fra ministeren om, at han ville gå hjem og udarbejde forslag til en lovændring.

[Ole Bernt Henriksen]

I øvrigt er der andre erhverv end gartneriet, der kunne komme på tale. Jeg ved ikke, om jeg må spørge ministeren, om han dog ikke godt vil gøre noget ved det.

Ministeren for skatter og afgifter (Hjortnæs):

Jeg har for så vidt allerede svaret på spørgsmålet, idet jeg har sagt, at på det foreliggende grundlag mener jeg ikke at der bør tages et lovinitiativ. Når jeg alligevel godt har villet gentage svaret, er det, fordi jeg dermed får lejlighed til ligesom at understrege det sidste, som hr. Ole Bernt Henriksen var inde på, nemlig at der også fra andre erhverv kan rejses et tilsvarende ønske.

Jeg vil godt oplyse hr. Ole Bernt Henriksen om, at jeg har tilbudt gartnerierhvervet – det er jo først og fremmest her, problemerne har været helt akutte – at overgå til den afregning, der gælder for byerhvervene. I dag er det sådan, at gartnerierhvervet afregner efter de regler, der gælder for landbrugserhvervet, dvs. at man med indbetalingen af moms har en respit på 305 dage, men det betyder altså også, at man først får afregnet sine energiafgifter, når de 305 dage er forløbet. Der er fortsat en positiv likviditetssituation selv for de hårdest ramte gartneriejere, og det er måske også forklaringen på, at erhvervet ikke har fundet, at det ville tage mod det tilbud, jeg har givet om, at man kunne overgå til afregning efter de regler, der gælder for byerhverv.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Spm. nr. 583

9) Til *justitsministeren* af:

Arne Melchior (CD):

»Kan ministeren bekræfte, at nogle af vores medier konsekvent aflytter politiets interne radio og benytter sig af herved opnået viden, og – i bekræftende fald – hvilke foranstaltninger vil ministeren træffe til hindring af slik overtrædelse?«

Skriftlig begrundelse

Talrige samstemmende udsagn beretter, at der på nogle redaktioner er fast indstilling på og aflytning af politiets interne radiokommunikation. Der foreligger også klare tegn på, at pressen kun ad denne kanal kan være

kommet i besiddelse af oplysninger, som er blevet publiceret.

Dette må antages at være i strid med såvel radiokommunikationsloven som straffeloven (§ 264).

Det forekommer spørgeren alvorligt belastende, at organer, der bestandigt – og fuldt berettiget – er på jagt efter lovovertrædere, selv i deres arbejde benytter ulovlige metoder.

Spørgsmålet har ikke som motiv at hindre en fri og aggressiv nyhedsformidling, men udelukkende at få landets love overholdt, også af dem, der opererer i offentligheden og på dennes vegne.

Justitsministeren (Henning Rasmussen):

Svaret er kort: jeg kan ikke bekræfte, at der er medier, der konsekvent aflytter politiets radio, og jeg må derfor nøjes med at tilføje, at aflytning af politiets radio klart er en overtrædelse af straffelovgivningen.

Arne Melchior (CD):

Må jeg først have lov at sige, at der i grundelsen for mit spørgsmål mangler henvisning også til § 263 i straffeloven; jeg har nævnt § 264, men faktisk burde begge paragraffer have været nævnt.

Må jeg så sige til justitsministeren med tak for svaret, at håbet beskæmmer jo ingen, og jeg havde vel kun et meget begrænset håb om, at justitsministeren her skulle stå og bekræfte på denne direkte måde, som jeg har spurgt. Jeg vil derfor stille mit supplementspørgsmål på en noget mildere måde: er justitsministeren bekendt med, at den omstændighed, at man må antage, at dette sker, er et problem for politiet, som politiet jævnligt og alvorligt har måttet beskæftige sig med? Jeg mener, det er meget alvorlige sager. Jeg vil erindre om, mere end for nostalgis skyld, at for nogle år siden var der i statsministeriet ansat en rengøringsdame, som af et herværende blad, en herværende avis, fik penge for at bringe indholdet af statsministerens papirkurv op på redaktionen. Hun blev afskediget, og hun blev straffet, medens bagmanden, den pågældende redaktion, slap fri. Det er jo ganske pudsigt så at være sig bevidst, at det netop er en redaktion, der plejer at være på jagt efter bagmænd, men man er altså ikke selv bange for at være bagmand for andre

[Arne Melchior]

folk, som man lader blive afskediget og straffet, mens man selv unddrager sig straf. Der var offentlighed omkring den sag, så det kunne godt være bekendt for justitsministeren – også fordi han har arbejdet med udarbejdelsen af sit meget korte svar her – at denne sag er en realistisk bekymring for politiet. Jeg vil være taknemlig, hvis justitsministeren vil fortælle mig, om han ved det, og om han agter at gøre noget ved det, for jeg har den opfattelse, at der kan gøres noget ved det.

Justitsministeren (Henning Rasmussen):

Jeg vil gerne starte med at sige, at henvisningen til den konkrete sag i statsministeriet jo ikke er særlig relevant for problemstillingen her.

Jeg er bekendt med, at der er forekommet tilfælde, hvor det har set ud, som om noget sådant har foreligget, men jeg er også bekendt med, at man ikke har kunnet – hvad skal man sige – indlede strafforfølgning, man har ikke været i stand til konkret at dokumentere, at det har foreligget.

Arne Melchior (CD):

Jeg forstår justitsministerens to korte svar sådan, at hvis man kunne føre beviset oftere – jeg nævnte sagen med den daværende statsminister netop for at sige, at der var altså en lejlighed, hvor det blev bevist – ville det være en strafbar handling, og hvis jeg har misforstået dette, beder jeg justitsministeren rette mig.

Så vil jeg gerne gøre opmærksom på, at jeg heller ikke er i stand til at føre dette bevis, men at jeg er i besiddelse af mange samstemmende udsagn om folk, der har ringet til de pågældende redaktioner eller besøgt dem og selv hørt denne modtager gå, indstillet på politiets meddelelser, og det er også muligt, at der i pressen er kommet ting frem, som kun kan være blevet åbenbart ad den vej.

Mit spørgsmål i anden omgang lyder: hvad vil man gøre ved det? – idet jeg før hævdede, at man kan gøre noget ved det. Har justitsministeren haft lejlighed til måske med nogle af de ledende politimyndigheder at drøfte anskaffelsen af scramblerudstyr, som netop er egnet til at hindre denne aflytning?

Så vidt jeg ved, skal man i ret mange politidistrikter have udskiftet sit radio- og kommunikationsudstyr i nærmeste fremtid, og jeg vil gerne spørge justitsministeren, om han her kan give tilsagn om, at han vil interessere sig for denne ret betydningsfulde sag, og at han efter evne vil medvirke til, at politiet forsynes med det materiale, der vil hindre slig grov lovovertrædelse.

Nathalie Lind (V):

Ministeren svarede på hr. Arne Melchiors spørgsmål sikkert korrekt, at han ikke kunne bekræfte, at nogle af vore medier konsekvent aflytter politiets radio, men hvis man nu modificerede det, og det er mit spørgsmål: har ministeren nogen viden om – uanset om det er strafbart og kan forfølges i det konkrete tilfælde – at der foreligger et problem her? Jeg vil gerne spørge, om ministeren, hvis det er rigtigt, at der er et problem – og det var jo muligt, hvis ministeren undersøgte det lidt nærmere, at der var andre, der kunne hjælpe med oplysninger i konkrete sager – vil overveje, om det er muligt, som også hr. Arne Melchior siger, at sætte ind over for dette. Det kan ikke være tilfredsstillende for politiets arbejdsform, hvis det forholder sig, som jeg mener at vide og i hvert fald i enkelttilfælde har kendskab til – ikke fra min embedsførelse i justitsministeriet, men i øvrigt – at det er forekommet. Derfor synes jeg, det må være en justitsministers pligt at træffe de fornødne foranstaltninger, hvis det kan sandsynliggøres, at aflytningen besværliggør politiets arbejde.

Arentoft (FP):

Det er jo klart for enhver, at så snart noget er sendt ud i radio, så er det faktisk ude af kontrol, man kan ikke kontrollere, hvem der aflytter det, og hvem der misbruger det, om det er medier eller privatpersoner, eller hvem det er.

Nu kom hr. Arne Melchior mig lidt i forkøbet med det, jeg egentlig ville have spurgt om, nemlig udstyr, der forvrænger mellem sender og modtager, det, der hedder, som det blev sagt, scrambling. Men jeg kan udvide spørgsmålet til, om man ikke kan benytte nogle kodesystemer, således at i al fald de, der uberettiget hører sådanne udsendelser,

[Arentoft]

ikke kan få besked om eller finde ud af, hvor patruljevognene sendes hen og den slags.

Justitsministeren (Henning Rasmussen):

Der har ikke foreligget konkrete sager for justitsministeriet af en sådan art, at de har givet mulighed for en konkret anklage. Hvis det er sådan, at der er nogen, der mener at have kendskab til, at der er sådanne konkrete sager, så er det sted, de skal henvende sig, anklagemyndigheden i den pågældende politikreds. Det var til spørgsmålet om de samstemmende udsagn, som mange mennesker kan bekræfte osv. De mennesker, der mener at kunne bekræfte sådan noget, må henvende sig til politimesteren. Jeg kan ikke som anklagemyndighed aktionere på det grundlag, der er givet til kende i sagen her i dag.

Jeg vil gerne sige, at det jo ikke alene er medier, det er også kriminelle, der har mulighed for at lytte til politiets radio, hvis man vil overtræde loven. Derfor er det klart, at politiet udviser den forsigtighed, man må udvise, når det, som hr. Arentoft sagde, ligger sådan, at når først noget er ude i æteren, så kan det modtages af den, som har det rette udstyr. Jeg tror nok, at problemet er størst med hensyn til kriminelle, som kan lytte med, hvis der sker en uforsigtig anvendelse af politiets radioudstyr.

Så vidt jeg er orienteret – jeg har naturligvis undersøgt sagen i forbindelse med spørgsmålet i dag – bruger man codesystemer i pæn udstrækning, sådan at man i de tilfælde, hvor der virkelig er risiko for, at efterforskningen kan generes, ikke uden at kende koden er i stand til at vide præcist, hvad politiet foretager sig.

Jeg er også klar over, at man ved at anvende et betydeligt dyrere, men også betydeligt mere avanceret udstyr er i stand til at forvrænge på en sådan måde, at ikke enhver kan lytte med på politiets radio. Enhver, der har det rigtige udstyr, kan lytte med på politiets radio. Men dels er det altså en kostbar ting at anskaffe, dels ligger det sådan, har jeg forstået, at man kan anskaffe sig et anti-scramblerudstyr, der gør, at man er i stand til alligevel at lytte med, hvis man professionelt vil det.

Det ligger nok sådan, at det at anvende radio i kommunikationen imellem politiets forskellige vogne og mellem stationer og vog-

ne er noget, der skal gøres med en vis forsigtighed og under iagttagelse af, at der kan være tilfælde, hvor der lyttes med enten i kriminel hensigt eller i almindelig nysgerrighedshensigt. Det er nok ikke muligt for rimelige omkostninger at gardere sig helt imod, at de, der vil overtræde straffeloven ved at lytte med på politiets radio, gør det.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Anden næstformand (Ninn-Hansen):

Det næste spørgsmål venter vi med et øjeblik og går til det som nr. 11 opførte spørgsmål, som er stillet af hr. Maisted til statsministeren.

Spm. nr. 570

11) Til *statsministeren* af:

Maisted (FP):

»Hvilke forholdsregler agter statsministeren at træffe for at forhindre, at en yderliggående aktivistgruppe rammer befolkningen endnu hårdere, end det i dag er tilfældet, den dag naturgassen er indført som eneste lovlige opvarmningskilde i store dele af landet?«

Skriftlig begrundelse

Den sidste uges stop for udkørsel af olie og benzin til hovedstadsområdet og størstedelen af Sjælland har vist, at regeringen accepterer, at en lille håndfuld mennesker udfører terrorhandlinger mod samfundet.

Syge og ældre samt erhvervsvirksomheder som f. eks. gartnerier ville have været endnu værre stillet, hvis der var forbud mod at anvende andre opvarmningsformer, således som det er tanken dér, hvor naturgassen indføres ved tvang.

Statsministeren (Anker Jørgensen):

Det, hr. Maisted reelt spørger mig om, omsat til dansk, er, om jeg ønsker at ændre det arbejdsretlige system. Jeg kan meddele, at regeringen har ingen planer i den retning.

Maisted (FP):

Ja, oversat til dansk er det noget, jeg ikke har spurgt om. Jeg har ikke spurgt om det arbejdsretlige system. Jeg har bare spurgt statsministeren, hvad statsministeren vil gøre,

[Maisted]

når statsministeren, hans regering, har fået tvangsindlagt den danske befolkning i store områder til at aftage naturgas og en lille flok mennesker så går hen og drejer om for hansen. Hvad har statsministeren tænkt sig? Hvad vil han gøre i en sådan situation?

Vi har jo lige set, at regeringen stod magtesløs over for en lille gruppe mennesker, der sagde, at nu havde den ikke tænkt sig at udlevere olie og benzin til det danske samfund, til Storkøbenhavn og nærmeste omegn. Der bliver jo muligheder for at udvide den slags aktiviteter et utal af steder i Danmark, når man tvangsindlægger gas hos den danske befolkning og siger til den, at det er den eneste energikilde, de må anvende. Det vil sige, at i store områder af Danmark er en håndfuld mennesker i stand til at sætte dansk industri ud af spillet og til at føre en slags tugt imod ældre mennesker og mod syge mennesker, som har behov for varme i en hård vinter, som vi har haft det i år. Hvad vil statsministeren gøre i sådanne tilfælde? Vil statsministeren gøre, som han lige har gjort i en foregående sag, nemlig blot læne sig tilbage og intet foretage sig?

Hermed sluttede spørgsmålet.

Spm. nr. 584

12) Til statsministeren af:

Ole Bernt Henriksen (KF):

»Er statsministeren enig med skatte- og afgiftsministeren i dennes afvisning af sagkundskabs ret til at ytre sig i en lovsags politiske fase?«

Skriftlig begrundelse

Skatte- og afgiftsministerens afvisning af revisorernes kritik af planerne om omlægning af regnskabsåret antyder, at regeringen er uinteressert i teknisk bistand, mens den politisk overvejer lovinitiativer. Der spørges, om dette skal tages som udtryk for en almindelig holdning i regeringen.

Statsministeren (Anker Jørgensen):

Jeg kan svare, at hverken skatte- og afgiftsministeren eller jeg har noget ønske om at afskære kritik fra sagkyndigt hold af de lovforslag, der fremsættes. I forbindelse med det nævnte lovforslag, altså lovforslaget om

afskaffelse af adgangen til at anvende det såkaldte forskudte indkomstår, er det sådan, at jeg allerede i fremsættelsestalen udtrykkelig anførte, at regeringen er indstillet på at drøfte den nærmere udformning af overgangsreglerne med erhvervsorganisationerne og med revisorer og regnskabskonsulenter m.v.

Ole Bernt Henriksen (KF):

Jeg vil gerne takke statsministeren for svaret. Nu er det ikke meningen – jeg vil i hvert fald for mit eget vedkommende ikke gøre det – at man skal bruge folketingets spørgetid til at drive politik i, og derfor er mit ærinde meget seriøst.

Jeg ved, at statsministeren virkelig har den holdning, som statsministeren giver udtryk for her. Men vi har jo haft en lejlighed tidligere, hvor jeg synes, at et medlem af regeringen – da vedkommende er fraværende, skal jeg ikke nævne vedkommendes navn – nærmest massakrerede vores Nationalbankdirektør, fordi Nationalbankdirektøren havde tilladt sig at sige noget, som den pågældende minister ikke var enig i. Jeg skal ikke tage stilling til, om det, Nationalbankdirektøren sagde, var rigtigt eller forkert, det er sagen ganske uvedkommende, men jeg synes, det ville være rart at få slået fast, at sagkundskab, måske også ikke-sagkundskab, er velkommen til at ytre sig, og at regeringen måske oven i købet i visse situationer har brug for, at den ytrer sig, før regeringen spiller ud med forskellige tiltag.

Jeg vil gerne fortsætte med at spørge statsministeren: er det statsministerens holdning, at det er ønskværdigt, at sagkundskab og privatpersoner uden politisk hensigt eller måske med politisk hensigt deltager i forberedelsen af regeringens lovgivningsarbejde, således at regeringen undgår gang på gang, hvilket jeg synes har præget denne samling, at komme frem med ting, som er for dårligt belyst? Jeg tror ikke, det alene er på grund af regeringens egen inkompetence, men måske fordi dialogen med andre omkring det, regeringen foretager sig, er for beskedent.

Statsministeren (Anker Jørgensen):

Jeg skal ikke her præcis kunne sige, hvornår det er hensigtsmæssigt under forberedelse af et lovgivningsarbejde at gå ud og tale

[Statsministeren]

med og konsultere organisationer og specialister og sagkundskab og den slags ting. Det er en meget svær sag at give klare retningslinjer for. Men man er jo bekendt med, hvad sagkundskaben mener, inden man fremsætter lovforslag, og det ved jeg vi også har været i dette tilfælde.

Så vil jeg bare lige gøre opmærksom på, at sagkundskab er noget, der er lige så forskelligt som hr. Ole Bernt Henriksen og jeg, idet de ofte er uenige.

Ole Bernt Henriksen (KF):

Jeg takker for statsministerens svar, som jeg synes var meget morsomt. Jeg vil citere statsministeren selv for en bemærkning for ikke så forfærdelig længe siden om, at når økonomer udtalte sig, så sagde den ene gruppe det ene – jeg ved ikke, om jeg citerer statsministeren korrekt – og den anden gruppe sagde det andet, og så var man egentlig noget forvirret.

Jeg vil egentlig ikke forme det som et spørgsmål, selv om jeg ved, det er imod forretningsordenen, så jeg vil sige: er statsministeren ikke enig i, at netop denne uenighed mellem økonomer i Danmark gør dem særlig nyttige som rådgivere, for var det egentlig ikke forfærdeligt, hvis de kom i en enig front?

Statsministeren (Anker Jørgensen):

Jeg er meget glad for at kunne sige, at der er noget, jeg er enig med hr. Ole Bernt Henriksen i.

Maisted (FP):

Jeg undrer mig lidt over, at statsministeren siger, at i denne sag er der ingen grund til at høre de sagkyndige. Så vidt jeg har forstået på de oplæg, der har været, og det materiale, vi har fået, er der tale om, at det er statsautoriserede revisorer, der udtaler sig om hensigtsmæssigheden i skatteministerens lovforslag. Jeg vil da godt høre statsministeren, om han virkelig mener, at de har udtalt sig ud fra politiske holdninger, når de siger, at det som sædvanlig er noget makværk, der kommer fra denne regerende skatte- og afgiftsminister.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Anden næstformand (Ninn-Hansen):

Vi vender tilbage til det som nr. 10 opførte spørgsmål.

Spm. nr. 593

10) Til *arbejdsministeren* af:

Tyroll (VS):

»Hvad vil ministeren konkret gøre over for den nødsituation, gravide kvinder står i på arbejdsmarkedet i dag, med henblik på at beskytte fosteret og sikre kvinderne økonomisk og beskæftigelsesmæssigt?

Skriftlig begrundelse

Den 23. januar stillede jeg ministeren følgende spørgsmål: »Hvordan vil ministeren under de nuværende forhold sikre mod fosterskader som følge af påvirkninger i arbejdsmiljøet og samtidig sikre, at kvinder ikke diskrimineres på arbejdsmarkedet.« Jeg skal ikke gengive begrundelserne, men henvise til fortrykket af folketingets forhandlinger.

Arbejdsministeren erkendte, at det er et meget vigtigt spørgsmål, men der lå ingen løsninger i ministerens svar. Der blev henvist til en udbygning af § 9-uddannelserne med ekstra undervisning om risikoproblemer på kemiske og bakteriologiske arbejdspladser, øget oplysningsvirksomhed, øget opmærksomhed fra arbejdstilsynets side, at stofregisteret skulle give mere effektive kontrolmuligheder med anvendelsen af stoffer og materialer og nedsættelsen af de hygiejniske grænseværdier. Der var altså ingen bud på, hvordan problemerne konkret løses, når faren er konstateret. Man ved f.eks. heller ikke, hvor lavt grænseværdierne skal sættes for at undgå skader på fosteret.

Kvindernes muligheder for at sikre deres foster er katastrofalt ringe i dag. Sygedagpengeloven giver ikke mulighed for sygemelding af gravide. Hvis man følger lovens bogstav, er gravide henvist til bistandslovens midlertidige hjælp mod at dokumentere udgifterne.

Det er påkrævet, at arbejdsministeren snarest sørger for, at gravide kvinder får bedre muligheder for at beskytte deres foster uden samtidig at blive diskrimineret på arbejdsmarkedet.

Af arbejdsministeriets besvarelse af spørgsmålene 21-26 på bilag 53 i arbejdsmarkeds-

[Tyroll]

udvalget fremgår det, at det er et væsentligt problem. Det mangler bare at få konsekvenser.

Arbejdsministeren (Svend Auken):

Spørgsmålet om beskyttelse af fosteret og den gravide kvinde imod risiko for skadelige påvirkninger i arbejdsmiljøet har jeg svaret udførligt på her i tinget den 23. januar i år og skriftligt over for arbejdsmarkedsudvalget den 21. februar også i år. Jeg har her underrettet om det betydelige arbejde, der gøres og fortsat vil blive gjort for at afdække risikomomenter og imødegå dem. Jeg går ud fra, at hr. Tyroll ikke ønsker, at jeg skal gentage denne besvarelse, men koncentrere mig om den økonomiske og beskæftigelsesmæssige situation for de gravide kvinder, som konkret er konstateret at være udsat for en risiko på deres arbejde, uden at der er grundlag for at erklære dem for syge.

Der er her tale om et meget vanskeligt problem, som bl.a. er karakteriseret ved, at der kan være tale om risici, som består gennem hele svangerskabet, ja, det kan endda være sådan, at risikoen er størst i begyndelsen af svangerskabet og aftager henimod fødslen. I virkeligheden kan risikoen være størst, før svangerskabet overhovedet er konstateret. Den sikring af kvinden, der er tale om, skal altså strækkes over meget lange perioder og vil være vanskelig at afgrænse. Alligevel har man forskellige steder arbejdet med mulighederne for dagpenge under fravær fra arbejdet, der skyldes arbejdets særlig farlige karakter i henseende til risiko for fosteret. Regeringen er indstillet på, så snart de økonomiske og tekniske muligheder er til stede, at medvirke til løsning af problemet.

Spørgsmålet om arbejdsgiverens ret og pligt til at beskæftige de pågældende ved andet arbejde må i dag reguleres ved aftale enten individuelt eller kollektivt. Jeg ville finde det mest hensigtsmæssigt, hvis arbejdsmarkedets parter selv udbyggede og udbredte sådanne aftaler til andre områder. De meget store forskelle i behovet for beskyttelse, som jeg nævnte tidligere, sammen med de vidt forskellige forhold på de enkelte dele af arbejdsmarkedet, f.eks. store og små virksomheder, gør, at det vil være meget vanskeligt. Selv om det måske af mange grunde kunne være ønskeligt, så ville det i praksis være

meget vanskeligt at lovgive generelt om problemet.

Tyroll (VS):

Jeg har selvfølgelig bemærket de tidligere udtalelser, der er kommet fra ministerens side, og også besvarelsene i arbejdsmarkedsudvalget, som viser, at arbejdsministeren finder, at det er et meget væsentligt problem. Det synes jeg selvfølgelig er udmærket, og det er godt; sådan bør det også være.

Dernæst må jeg sige, at der ikke i de anvisninger, arbejdsministeren er kommet med i tidligere besvarelser, ligger nogen konsekvenser i retning af, at man rent faktisk kan sikre kvinden og fosteret i de situationer, der er tale om her. Og det samme siger arbejdsministeren jo altså også nu. Det er jo ret alvorlige problemer, der er tale om. Der er tale om hele perioden, som arbejdsministeren siger. Alle organernes vækst og modningsperiode foregår jo under hele fosterets vækst. Der er også tale om påvirkninger af nervesystemet, hvor man må sige, at fosterets hjerne først er færdigudviklet omkring den 24. uge og er under fortsat vækst, indtil barnet er 18 måneder gammelt.

Hvis man ser på nogle af de tal, der ligger på området, så ser man, at ca. 15 pct. af alle erkendte svangerskaber afsluttes med spontan abort, at der er fundet kromosomafvigelser ved op til 60 pct. af spontane aborter inden for graviditetens første 3 måneder, at 25 pct. af de nyfødte ikke har den optimale fødselsvægt, og at 3 pct. af de levendefødte har misdannelser, som registreres i løbet af det første leveår.

Det er især organiske opløsningsmidler, som er under mistanke. Det drejer sig også om en lang række andre stoffer. Jeg har desværre ikke fået konkrete svar på, hvad man i arbejdsministeriet anser for stoffer, der må mistænkes for at være skadelige for fosteret. Men i hvert fald for en lang række organiske opløsningsmidler gælder det. De optages altså igennem lungerne og i mindre grad igennem hud og slimhinder.

Når man ser på, hvad der rent faktisk har været af problemer, så ser man, at det faktisk i et udskrivningsbrev fra arbejdsmedicinsk klinik på rigshospitalet siges til en kvindelig maler, at de råder hende til at undgå at blive gravid, når hun omgås opløsningsmidler. Det

[Tyroll]

er altså den vejledning, man kan få for øjeblikket med hensyn til løsningen af disse problemer. Derfor mener jeg faktisk, at der ligger et ret akut problem, ikke mindst for kvindelige malere, som ikke kan undgå at omgås opløsningsmidler, i retning af at få sikret, at de kan beskytte deres foster og kan beskyttes økonomisk i den situation, det drejer sig om her.

Jeg vil da godt høre arbejdsministeren, hvad der kan gøres over for denne akutte situation, hvor det er påvist, at sygedagpenge ikke kan anvendes.

Hermed sluttede spørgsmålet, og spørgetiden var dermed til ende.

Supplerende besvarelse af skriftligt besvaret spørgsmål:

Ad spm. nr. 367

Anden næstformand (Ninn-Hansen):

Fra indenrigsministeren er modtaget supplerende besvarelse af et af medlem af folketinget Pilgaard Andersen stillet spørgsmål.

Spørgsmålet, der sammen med den foreløbige besvarelse er optaget i Folketingstidende foran sp. 5142 og 5143, var sålydende:

Til indenrigsministeren (1/2 80) af:

Pilgaard Andersen (FP):

»Vil ministeren gribe ind over for Århus amtskommune på baggrund af den manglende offentlige stillingsopslag i forbindelse med ansættelse af en forstander for åndssvageinstitutionen Sølund ved Skanderborg?«

Supplerende besvarelse (18/3 80):

Indenrigsministeren (Henning Rasmussen):

Den 8. februar 1980 meddelte jeg, at jeg havde anmodet Århus amtsråd om en udtalelse med henblik på tilvejebringelse af nærmere oplysninger om omstændighederne ved besættelsen af den omhandlede stilling, idet jeg samtidig gav tilsagn om at vende tilbage til sagen, når amtsrådets svar forelå.

Amtsrådet har nu afgivet følgende udtalelse angående besættelsen af den pågældende stilling:

»Man skal i den anledning henvise til, at amtskommunen i henhold til lov nr. 257 af 8.

juni 1978 om særforborgens udlægning har tilbudt de ved institutionerne tjenstgørende tjenestemænd ansættelse som amtskommunale tjenestemænd pr. 1. januar 1980, idet de ved institutionerne normerede stillinger samtidig er overgået fra stats- til amtskommunale tjenestemandstillinger.

Stillingen som undervisningsleder ved den hidtidige centralinstitution Sølund blev pr. 1. januar 1980 omdannet til en stilling som leder af vidtgående specialundervisning for børn og unge på specialskolerne. Den hidtidige undervisningsleder accepterede ansættelse i denne stilling, men gav udtryk for ønske om ansættelse som forstander på Sølund i den stilling, som amtsrådet i oktober 1979 har søgt oprettet.

Da det ifølge bemærkningerne til udlægningsloven er en forudsætning, at der tages hensyn til medarbejdere i stillinger, som undergår ændringer i forbindelse med udlægningslovens gennemførelse, har amtsrådet med Amtsrådsforeningens forud indhentede indforståelse tilbudt den pågældende ansættelse uden opslag i stillingen som forstander på Sølund.«

Under hensyn til det af amtsrådet anførte har jeg ikke fundet grundlag for at foretage videre i sagen.

Skriftligt besvarede spørgsmål:

Anden næstformand (Ninn-Hansen):

Fra de pågældende ministre er modtaget skriftligt besvarede spørgsmål stillet af følgende medlemmer af folketinget:

Inge Krogh: spm. nr. 486

Mølgaard: spm. nr. 497, 535-37 og 575

Maisted: spm. nr. 500 og 553

Annelise Gotfredsen: spm. nr. 503 og 505

Gert Petersen: spm. nr. 511

Svend Erik Hovmand: spm. nr. 527

Bjørn Elmquist: spm. nr. 528

Kurt Hansen: spm. nr. 530

Glistrup: spm. nr. 531, 532 og 545

Bjørn Elmquist: spm. nr. 541

Lilli Gyldenkilde: spm. nr. 543 og 544

Dohrmann: spm. nr. 546 og 559

Erlendsson: spm. nr. 548

Askjær Jørgensen: spm. nr. 554

Til *justitsministeren* (28/2 80) af:

Inge Krogh (KrF):

»Vil ministeren oplyse, hvilke resultater der er kommet ud af de undersøgelser, der blev foranstaltet efter betænkning nr. 820, 1977, om en undersøgelse, der kan belyse visse virkninger af fri abort?«

Begrundelse

Efter afgivelse af ovennævnte betænkning henviste justitsministeren til igangværende undersøgelse af det pågældende emne. Resultaterne må formentlig foreligge nu.

Besvarelse (18/3 80):

Justitsministeren (Henning Rasmussen):

En arbejdsgruppe under justitsministeriet har i en betænkning, der blev offentliggjort i september 1977, anbefalet, at der gennemføres en statistisk interviewundersøgelse, der kan belyse kvindens motiver til en foretagen abort samt de familiemæssige, psykiske og fysiske virkninger af aborten. Disse spørgsmål skal sættes i relation til kvindens alder, sociale status og familiemæssige forhold.

Efter offentliggørelsen af arbejdsgruppens betænkning blev justitsministeriet gjort bekendt med, at Joint Center for Studies of Health Programs (University of California, School of Public Health, og Københavns universitets socialmedicinske institut) i samarbejde med Københavns amts sygehus i Herlev den 1. september 1977 havde sat en undersøgelse i gang ved dette sygehus. Undersøgelsens formål var at belyse, hvorfor kvinderne bliver gravide imod deres ønske, og hvorfor de vælger abort som en udvej. Endvidere undersøges kvindernes sociale baggrund, deres arbejdssituation og familieforhold samt deres holdning til abortproblemerne. Undersøgelsen vil også belyse oplysningsvirksomheden omkring seksuelle spørgsmål og svangerskabsforebyggelse samt brugen af antikonception.

På denne baggrund fandt justitsministeriet ikke, at det vil være hensigtsmæssigt at igangsætte den undersøgelse, som arbejdsgruppen havde foreslået, uden nærmere kendskab til, hvorledes socialmedicinsk instituts undersøgelse er forløbet, fordi de spørgsmål, som stilles ved socialmedicinsk instituts undersøgelse, i meget væsentligt omfang sy-

nes at medtage de spørgsmål, som foreslås stillet af justitsministeriets arbejdsgruppe.

I anledning af spørgsmålet har socialmedicinsk institut over for justitsministeriet oplyst, at en rapport over de undersøgelser vedrørende provokeret abort, der udføres på instituttet, endnu ikke er færdigudarbejdet, men at undersøgelsen tilstræbes afsluttet i løbet af foråret.

Spm. nr. 497

Til *ministeren for offentlige arbejder* (3/3 80) af:

Mølgaard (DR):

»Finder ministeren det acceptabelt med den stigning i antallet af elektriske ulykkestilfælde og den forøgelse af ventetiden for at få et produkt godkendt af Demko samt Demkos prisforhøjelser for undersøgelsesarbejder på de fleste områder på ca. 120 pct., som er sket siden den danske ikrafttræden pr. 1. februar 1978 af EF-direktivet vedrørende kontrol med elektrisk materiel?«

Begrundelse

Ifølge Det ny Notat den 15. ds. er antallet af elektriske ulykkestilfælde steget med 30 pct., og halvdelen af de importerede elartikler er fejlbehæftede siden det nævnte direktivs ikrafttræden. Ifølge Erhvervsbladet for 13. februar d.å. er ventetiden for undersøgelse af materiel steget meget betydeligt, således at det ikke er usædvanligt med 8 måneders ventetid, og priserne er – i en tid med kraftige pris- og avancebegrænsninger i erhvervslivet – øget som anført i spørgsmålet.

Ministerens kommentarer vedrørende det acceptable i disse EF-påførte forringelser på de nævnte områder udbedes.

Besvarelse (24/3 80):

Ministeren for offentlige arbejder (Risgaard Knudsen):

Det er ikke rigtigt, at der er sket en stigning i antallet af elulykker. Det er rigtigt, at antallet af de til arbejdstilsynet anmeldte ulykker på arbejdspladser i løbet af de seneste år er steget med over 30 pct. Imidlertid udgør elulykkerne uændret ca. 0,32 pct. af disse ulykker. Der er således tale om en generel stigning i antallet af anmeldte ulykker

[Ministeren for offentlige arbejder]

på arbejdspladserne som en følge af, at der på arbejdsmarkedet udvises større omhu med anmeldelse af ulykkestilfælde af alle arter.

For de af elektricitetsrådet registrerede og behandlede elulykker, som også omfatter de ulykker, der har fundet sted andre steder end på arbejdspladser, fordeler antallet af tilskadekomne (herunder døde) sig i de seneste år således:

1977	111
1978	120
1979 1. halvdel	42 (foreløbig opgørelse)
1979 2. halvdel	44 (foreløbig opgørelse)

Det skal særlig bemærkes, at der ikke efter indførelsen af den nye kontrolordning pr. 1. februar 1978 er registreret ulykker, der har kunnet henføres til typefejl ved elektrisk materiel.

Elulykker, der fører til død, er naturligvis genstand for særlig opmærksomhed, og det kan konstateres, at antallet af dødsulykker forårsaget af elektricitet er mere end halveret siden første halvdel af halvfjerdserne, hvor der gennemsnitligt forekom 12 dødsulykker pr. år. I anden halvdel af halvfjerdserne har det gennemsnitlige antal dødsulykker ved elektricitet været 4,5.

Det faktiske antal dødsulykker ved elektricitet har de seneste år været:

1977.....	4
1978.....	5
1979 1. halvdel	0
1979 2. halvdel	3

Spørgsmålet om ventetiden for at få produkter prøvet hos Demko har som bekendt været genstand for flere spørgsmål til tidligere trafikministre, og som det ligeledes vil være bekendt, er der i forbindelse med det nu fremsatte forslag til ny stærkstrømslov udfoldet bestræbelser på at øge kapaciteten af Demkos prøvningsvirksomhed, således at ventetiden kan nedbringes betydeligt. En ny lig påbegyndt analyse af problemerne i forbindelse med Demkos virksomhed forventes afsluttet i løbet af 1980.

Efter den før 1. februar 1978 gældende kontrolordning betalte indehavere af godkendelser af elektrisk materiel dels en forholdsvis lille prøvningsafgift, dels en årlig afgift beregnet på grundlag af omsætningen af det

pågældende produkt. Afgifterne var fastsat således, at de dækkede samtlige Demkos udgifter. Efter indførelsen af den nye kontrolordning kunne man ikke opretholde årsafgiften, fordi denne var afhængig af tilstedeværelsen af en her i landet bosat repræsentant for sælgeren, hvilket er uforeneligt med EFs bestemmelser. Afgiften blev derfor lagt om til en prøvningsafgift én gang for alle, og dette medførte en stigning på 120 pct. i forhold til den dagældende prøvningsafgift, der som nævnt var ret beskeden i forhold til årsafgiften, som til gengæld faldt helt bort. Imidlertid fandtes det heller ikke stemmende med EFs regler at fastsætte afgifterne højere, end hvad der svarer til kostprisen for prøvningerne. Ved den i 1977 gennemførte ændring af stærkstrømsloven blev det derfor bestemt, at den del af Demkos udgifter, der ikke kan afholdes af prøvningsgebyrerne, dvs. udgiften til markedskontrol, administration af kontrolordningen, udarbejdelse af nye bestemmelser etc. samt eventuelle underskud ved prøvningsvirksomheden, fremtidig skulle afholdes af elværkerne. Dette har resulteret i, at Demkos indsendere, der i 1977-78 betalte afgifter svarende til 98,2 pct. eller ca. 11,7 mill. kr. af Demkos samlede udgifter, i 1978 og 1979 kun betalte henholdsvis 35,3 pct. (ca. 4,3 mill. kr.) og 31,0 pct. (ca. 6,3 mill. kr.) af de samlede udgifter, medens elværkerne har betalt resten.

Spm. nr. 500

Til *miljøministeren* (11/3 80) af:

Maisted (FP):

»Vil ministeren redegøre for Kommunekemi A/S' ulovligheder?«

Begrundelse

Jeg henviser til ombudsmandens svar til foreningen i sommerbyen Nyborg på en klage indleveret for 4½ år siden, jfr. Aktuelt den 3. marts 1980.

Besvarelse (21/3 80):

Miljøministeren (Erik Holst):

Som det fremgår af begrundelsen for spørgsmålet, er det rigtigt, at ombudsmanden har foretaget en undersøgelse af forholdene omkring Kommunekemi A/S i Nyborg.

[Miljøministeren]

Der er nærmere tale om en 143 sider lang redegørelse af 28. februar 1980, hvori ombudsmanden har foretaget en undersøgelse af forholdene omkring myndighedernes – i første omgang miljømyndighedernes – behandling af og afgørelser vedrørende virksomhedens etablering i 1972-73 og senere drift.

Undersøgelsen er således ikke rettet mod selve selskabet. Baggrunden herfor er, at aktieselskaber ikke falder inden for ombudsmandens virksomhed.

I undersøgelsen konstateres det, at der i virksomhedens opstartperiode og i tiden indtil 8. januar 1976, hvor den daværende miljøminister i medfør af miljøbeskyttelsesloven traf beslutning om, at miljøstyrelsen skulle overtage godkendelses- og tilsynskompetencen, er foretaget en lang række anlægsdispositioner uden de lokale myndigheders forudgående godkendelse.

Ombudsmanden fremhæver således, at der er sket bebyggelse i strid med

- a) naturfredningsloven (skov- og strandbyg-
gelinjebestemmelsen)
- b) by- og landzonenloven
- c) vandforsyningsloven (vandboringer og
vandindvinding) og
- d) den daværende sundhedsvedtægt og efter
den 1. oktober 1974 miljøbeskyttelseslo-
ven.

Uanset at der i en vis udstrækning har foreligget undskyldende omstændigheder i perioden omkring miljøbeskyttelseslovens ikrafttræden, finder ombudsmanden sammenfattende, at (miljø-)myndighedernes tilsyn med overholdelsen af lovgivningen i forbindelse med Kommunekemis etablering og udbygning har været utilstrækkeligt i en sådan grad, at dette må findes meget beklageligt.

I redegørelsen finder ombudsmanden dog ikke grundlag for at foretage videre i sagen på indeværende tidspunkt. Baggrunden for denne opfattelse er nærmere den, at alle overtrædelser er begået i perioden omkring miljøbeskyttelseslovens ikrafttræden og frem til den 8. januar 1976, hvor den daværende miljøminister som nævnt ovenfor i medfør af miljøbeskyttelsesloven traf beslutning om, at såvel godkendelses- som tilsynsbeføjelserne skulle overføres fra de kommunale myndigheder til miljøstyrelsen, og at det over for ombudsmanden foreligger oplyst, at miljøsty-

relsens tilsyn med virksomheden er tilrettelagt på en sådan måde, at der ikke siden miljøstyrelsens overtagelse af tilsynet er konstateret overtrædelser af loven.

Med hensyn til spørgsmålet om miljøstyrelsens undersøgelser i øvrigt i anledning af driftsuheld m.v. på Kommunekemi samt behandlingen af indgivne klager over virksomheden i perioden efter den 8. januar 1976 konstaterer ombudsmanden, at der efter denne dato har været en række uheld eller driftsforstyrrelser på virksomheden, hvoraf flere har givet anledning til gener for de omkringboende. Ombudsmanden konkluderer imidlertid, at den fremgangsmåde, der følges i forbindelse med driftsuheld m.v. eller i sager om klager over forureningsgener, ikke har givet ombudsmanden grundlag for kritik. Der henvises til, at årsagen til indtrufne driftsuheld m.v. i alle tilfælde synes at være blevet opklaret, ligesom der i de fleste tilfælde er iværksat foranstaltninger med henblik på at undgå lignende uheld i fremtiden.

Idet jeg i øvrigt kan henvise til redegørelsen, der samtidig vil blive fremsendt til folketingets miljø- og planlægningsudvalg, kan jeg tilføje, at miljøministeriet har taget redegørelsen til efterretning.

Spm. nr. 503

Til *energiministeren* (4/3 80) af:

Annelise Gotfredsen (KF):

»Ministeren bedes redegøre for, om kommunerne har en reel mulighed for selv at træffe valg af fremtidig energiforsyning.«

Begrundelse

Ifølge bilag til energipolitisk redegørelse af marts 1979 har varmeplanudvalget redegjort for en områdeafgrænsning for forsyning med gas- henholdsvis kraftvarme. Spørgsmålet er, om kommunerne efter varmeplanloven er forpligtet til at følge denne områdeafgrænsning. Kan de ikke selv træffe valg om energiforsyning, må kommunerne have mulighed for at frigøre sig for et tid- og pengekrævende arbejde med en foreløbig kortlægning af varmebehovet.

Besvarelse (19/3 80):

Energiministeren (Poul Nielson):

[Energiministeren]

I et brev af 22. august 1979 har det daværende handelsministerium meddelt energistyrelsen, at varmeplanudvalgets bilag, »Varmeforsyningsplanlægning og områdeafgrænsning«, til handelsministeriets energipolitiske redegørelse af marts 1979 skal danne udgangspunkt for energistyrelsens arbejde med henblik på energiministerens udstedelse af varmeplandirektiver.

Der er imidlertid ikke hermed foretaget nogen endelig fastlæggelse af grundlaget for den varmforsyningsplanlægning, der skal gennemføres af alle kommuner. Dette vil først blive afklaret, når man kender resultaterne af den kommunale kortlægning, som ligeledes skal foretages af alle kommuner, og når der efter drøftelser med forsyningselskaberne foreligger afklaring af forsyningsforholdene.

Spm. nr. 505

Til *energiministeren* (5/3 80) af:

Annelise Gotfredsen (KF):

»Vil ministeren oplyse, hvilken sikkerhedsmargen man i energiministeriet opererer med i forbindelse med udstrakt anvendelse af naturgas i Danmark?«

Begrundelse

I den senere tid er der sket en række større ulykker forårsaget af gasudslivning fra gasfordelingsnet. Således blev 45 dræbt og 120 såret ved en naturgasekspllosion i Warszawa i februar i fjor. I maj sidste år dræbtes 6 og 18 såredes ved en eksplosion i et hus i Philadelphia. Uheldet i Edmonton i marts i fjor, hvor naturgas fra fordelingsnettet sivede ud i kloakker og ind i huse i et byområde, kunne være endt i en katastrofe, hvis det ikke var lykkedes hurtigt at evakuere 17.000 indbyggere i det truede område. Endelig er naturgastilførslen til Albertaprovinsen i Canada i år nedsat til en tredjedel efter en kraftig eksplosion i en pumpestation.

Denne kæde af ulykker og uheld med betydelige tab af menneskeliv og mange kvæstede, der er forårsaget af brud og andre tekniske svagheder ved fordelingsnettet, gør det naturligt at rejse spørgsmålet om sikkerhedsforanstaltningerne ved anvendelse af naturgas i Danmark.

Besvarelse (21/3 80):

Energiministeren (Poul Nielson):

Angående sikkerheden ved anvendelse af naturgas i Danmark kan jeg henvise til Dansk Olie & Naturgas A/S' indstilling af 5. marts 1979 om indførelse af naturgas i Danmark, side 60, afsnit 3.2.2.2.

Her nævnes blandt andet, at sikkerheden ved anvendelse af naturgas beror på to væsentlige forudsætninger, nemlig

- 1) at alt udstyr er afprøvet og godkendt af myndighederne, samt at installationer er udført og vedligeholdt af kvalificeret og specialuddannet personale,
- 2) at der gives grundig orientering om forholdsregler ved eventuelle lækager i gas-systemet.

Disse forudsætninger tilgodeses i Danmark ved, at Danmarks Gasmateriel Prøvning i henhold til gasreglementet undersøger alle typer gasudstyr. Endvidere er der på grundlag af udenlandske erfaringer planlagt specialuddannelser, der vil give sikkerhed for, at både etableringen af distributionsnettet og husinstallationerne m.v. vil blive varetaget af specialuddannet personale. Ligeledes baseret på udenlandske erfaringer er der ved markedsføringen lagt vægt på, at forbrugerne orienteres grundigt og løbende om de nødvendige forholdsregler ved lækager i gassy-stemet.

Jeg kan endvidere henvise til handelsministerens svar på det energipolitiske udvalgs spørgsmål nr. 34, gengivet side 61 i bilagshæftet til betænkning over forslag til anlægslov for naturgasforsyning (L 205), forslag til lov om varmforsyning (L 206) m.v. Spørgsmålet vedrører risikofaktoren for dødsfald i forbindelse med anvendelse af forskellige råstoffer til energifremstilling.

I min besvarelse af 21. marts 1980 af det af det energipolitiske udvalg i skrivelse af 6. februar 1980 stillede spørgsmål nr. 39 (Alm. del - bil. 80) har jeg redegjort for, hvorvidt der i et byområde med naturgasnet som følge af utætheder i gasrørene skulle kunne opstå en kæde af gasekspllosioner f.eks. gennem kloakker eller fjernvarmekanaler. Sammensteds omtales ligeledes nogle i den senere tid indtrufne naturgasulykker.

Sluttelig kan jeg nævne, at Dansk Olie & Naturgas A/S har oplyst, at der for det danske naturgassystem stilles særdeles strenge

[Energiministeren]

krav til konstruktion, materialer og arbejder-nes udførelse. De specielle danske krav herfor vil sammenlignet med udenlandske naturgasnet medføre en øget grad af sikkerhed, idet disse krav bygger på mange års erfaringer med drift og vedligeholdelse af udenlandske systemer og bl.a. vil indeholde krav, der direkte kan henføres til erfaringsmateriale fra indtrufne uheld.

Spm. nr. 511

Til *energiministeren* (6/3 80) af:

Gert Petersen (SF):

»Er ministeren sikker på, at han har lovhjemmel til at oprette et særligt energiforskningsudvalg?«

Begrundelse

I sin redegørelse af 13. februar 1980 udtalte energiministeren bl. a.: »En tilstrækkelig effektiv administration af energiforskningen, som på et højt fagligt niveau sikrer en sammenhæng mellem energipolitikens målsætning og forskningsmidlernes fordeling (min fremhævelse), nødvendiggør, at der også på dette punkt sker en udbygning af energiministeriet. Mine overvejelser går her i retning af oprettelsen af et rådgivende forskningsudvalg til at sikre en så alsidig bedømmelse af forskningsaktiviteterne som muligt i indstillingerne til energiministeren.«

Af oplysningerne i dagspressen fremgår, at ministeren nu er i færd med at omsætte sine overvejelser i praksis.

Imidlertid er der i lov om energipolitiske foranstaltninger, vedtaget i april 1976, i § 1 oprettet et »råd for energiplanlægning og -forskning (energirådet)«, som har til opgave at rådgive ministeren ved udarbejdelsen af de i loven forudsete energipolitiske redegørelser, der bl. a. skal indeholde ». . . 3) programmer for energiforskning og -udvikling«.

Disse redegørelser skal ifølge loven spille en stor rolle i planlægningen. I bemærkningerne til lovforslaget hed det, at ministerens første redegørelse ville indeholde »forslag til målsætninger for landets energiforbrug og dækningen heraf«, men at et sådant energipolitisk oplæg må underkastes stadige justeringer, og at man derfor må forpligte ministeren til »i takt med udviklingen at fremlægge redegørelser«.

I bemærkningerne til forslaget § 1 indgik forskningsaktiviteten som en integrerende bestanddel af disse redegørelser af planlægningsmæssig karakter: »Der vil derfor også være behov for indgående overvejelser om den mest hensigtsmæssige tilvejebringelse af programmer for forskning og udvikling, som – vore ressourcer taget i betragtning – bedst muligt kan støtte bestræbelserne for opnåelse af større uafhængighed af udlandet.«

Energirådets opgaver med henblik på ministerens redegørelser er altså ganske klart at rådgive ministeren med henblik på planlægning af energipolitikken, herunder den forskningsmæssige aktivitet. Så vidt man kan se, skulle rådet sikre »en sammenhæng mellem energipolitikens målsætning og forskningsmidlernes fordeling« – eller i hvert fald skabe grundlag herfor.

Men nu har ministeren oprettet et nyt særligt udvalg, der skal sikre denne sammenhæng. Det forekommer højst forbavsende. Det nye udvalgs arbejde må uundgåeligt gribe ind i det lovhjemlede »råd for energiplanlægning og -forskning«s arbejdsområde, og under alle omstændigheder vil en afgrænsning være yderst vanskelig. Ministerens tanke med det nye udvalg kunne måske forsvares, hvis det skulle varetage en daglig administration, men udvalgets sammensætning viser jo, at dette ikke er tilfældet.

Konklusionen må være, at ministeren i mildeste tilfælde administrativt har forringet de tilsigtede virkninger af en gældende lov, i mellemsvært tilfælde skabt store administrative besværligheder og i værste tilfælde sat sig totalt ud over loven. I alle tilfælde burde – og bør – ministeren søge ny lovhjemmel i folketinget.

Besvarelse (24/3 80):

Energiministeren (Poul Nielson):

Det er i lov om energipolitiske foranstaltninger (lov nr. 194 af 28. april 1976) bestemt, at handelsministeren (nu energiministeren) skal udarbejde energipolitiske redegørelser til folketinget omhandlende følgende forhold:

- 1) Vurderinger af energibehov og energiforsyningsmuligheder.
- 2) Målsætninger og planer for en hensigtsmæssig fremskaffelse og udnyttelse af forskellige former for energi samt

[Energiministeren]

3) programmer for energiforskning og -udvikling.

Ved udarbejdelsen af redegørelser rådgives ministeren af et råd for energiplanlægning og -forskning (energirådet). Rådets repræsentative sammensætning er fastsat i loven på følgende måde: 1 formand, 4 forskere med sagskundskab inden for energiområdet samt 7 medlemmer efter indstilling fra henholdsvis Arbejderbevægelsens Erhvervsråd, Industrirådet, Forbrugerrådet, Danske Elværkers Forening, Oliebranchens Fællesrepræsentation, Foreningen Dansk Gas og Danske Fjernvarmeværkers Forening.

Energirådets opgave dækker således hele energiplanlægningsområdet inklusive energiforskningens indpasning i den samlede energipolitik.

Det er ikke min hensigt at ændre energirådets rolle i denne overordnede planlægning. Der er fortsat behov for en rådgivning til energiministeren ud fra totale energipolitiske hensyn.

Jeg har imidlertid fundet det nødvendigt, at administrationen af energiforskningsprogrammerne styrkes. Det er – og vil fremover blive – store midler, der investeres i energiforskning, og der er tale om mange enkeltprojekter inden for vidt forskellige områder af energisektoren. Til at igangsætte, følge og evaluere dette arbejde er det min hensigt at søge etableret et energiforskningssekretariat. Forskningssekretariatet bliver en del af energiministeriets departement, men geografisk placeret på forsøgsanlæg Risøs arealer.

Det er i tilknytning til denne løbende administrationsproces, jeg har nedsat et rådgivende forskningsudvalg. Formålet er at skabe en tæt kontakt mellem energiministeriets forskningsadministration og den øvrige forskningsplanlægning og -evaluering i Danmark. Jeg håber derved at kunne samordne energiministeriets forskning bedst muligt med andre forskningsaktiviteter og andre forskningsbevillende institutioner. Af disse har jeg specielt ønsket en stærk samordning med planlægningsrådet for forskning under undervisningsministeriet, som har til opgave at rådgive regeringen i forskningsspørgsmål.

Det rådgivende forskningsudvalg, jeg har nedsat, får følgende repræsentative sammensætning: 3 medlemmer efter indstilling fra energirådet, 3 medlemmer efter indstilling fra planlægningsrådet for forskning, 1 medlem

efter indstilling fra henholdsvis teknologirådet, energistyrelsen og bestyrelsen for forsøgsanlæg Risø samt 3 medlemmer – herunder formanden – udpeget af energiministeren i deres personlige egenskaber. Det rådgivende forskningsudvalg skal i langt højere grad, end det er muligt for energirådet – som har et bredere kommissorium – vurdere kvaliteten og udbyttet af de enkelte forskningsprojekter. Det er opgaver, der ligger inden for energiministerens administrationsområde, og der er derfor ikke behov for særlig lovhjemmel til nedsættelse af det nye udvalg, og der foreligger ingen konflikt med gældende lov.

Spm. nr. 527

Til indenrigsministeren (10/3 80) af:

Svend Erik Hovmand (V):

»Er ministeren enig med finansministeren i, at den kommunale sektor ikke må udvides de kommende år?«

Begrundelse

I en kronik i Berlingske Tidende søndag den 2. marts skriver finansminister Svend Jakobsen, at den offentlige sektor i nogle år må undlade yderligere udvidelser, og så føjer han til: »Det gælder både i staten og kommunerne. Og det gælder både for de offentlige serviceydelser og for indkomstoverførslerne.«

For få dage siden modtog samtlige kommuner og amtskommuner fra indenrigsministeriet et cirkulære, hvoraf fremgår, at den kommunale sektor under ét må have en realvækststigning på 2 pct. fra 1980–81.

Den kommunale sektor må altså tilsyneladende godt udvides alligevel.

Efter venstres opfattelse er der ikke økonomisk baggrund for en udvidelse af den offentlige sektor, hverken i staten eller i kommunerne. Man må derfor undres over, at regeringen i stedet for at gøre det muligt for kommunerne – ved f. eks. at gennemføre en række af kommunernes og amternes egne forslag – at nedsætte deres udgifter således, at væksten standses, nu lægger op til en yderligere stigning i væksten i den kommunale sektor.

Besvarelse (20/3 80):

Indenrigsministeren (Henning Rasmussen):

Det er regeringens opfattelse, at landets alvorlige økonomiske situation nødvendigvis gør, at der finder en opbremsning af væksten i den offentlige sektor – herunder såvel staten som kommuner og amtskommuner – sted. Som det er nævnt af spørgeren, har finansministeren bl. a. påpeget dette i en kronik i Berlingske Tidende den 2. marts 1980, og jeg har ligeledes givet udtryk herfor ved flere lejligheder, senest i forbindelse med konferencen for amtsrådenes økonomiudvalg den 6. marts 1980.

Det er imidlertid et afgørende hensyn i denne forbindelse – og herom er der naturligvis enighed mellem finansministeren og mig – at opbremsningen af væksten i den offentlige sektor sker på en afbalanceret måde.

Det var da også på denne baggrund, at den daværende regering i sommeren 1979 optog drøftelser med de kommunale organisationer om fastsættelsen af en ramme for udgiftsstigningen i den kommunale sektor fra 1979 til 1980. Disse drøftelser mandede, som det vil være bekendt, ud i en henstilling til kommuner og amtskommuner om at holde den reale udgiftsstigning inden for et maksimum af 3 pct., idet det samtidig blev tilkendegivet over for kommuner og amtskommuner, at der måtte forventes yderligere reduktioner af væksten i de kommende år.

Det er regeringens opfattelse, bl.a. på grundlag af de forhandlinger, der er ført med de kommunale organisationer Københavns og Frederiksberg kommuner, at hensynet til, at opbremsningen af væksten i den kommunale sektor skal ske på en afbalanceret måde, vil betyde, at den allerede i 1979 bebudede udgiftsdæmpning til 2 pct. realvækst i 1981 for kommuner og amtskommuner under ét må fastholdes. Dette hænger bl.a. sammen med, at allerede foretagne udgiftsdispositioner i 1980 vil have afsmittende virkninger på udgifterne i 1981, der må forventes i væsentligt omfang at udfylde 2 pct.s vækstrammen for 1981. Regeringen har på dette grundlag indledt drøftelser med de kommunale organisationer om den konkrete udformning af en ramme for udgiftsstigningen i 1981.

I en skrivelse fra indenrigsministeriet af 29. februar 1980 er de enkelte kommunalbestyrelser og amtsråd underrettet om, at det er

regeringens målsætning, at den reale udgiftsstigning fra 1980 til 1981 holdes inden for en samlet ramme på 2 pct. for kommuner og amtskommuner under ét, idet regeringen samtidig har henstillet til kommunalbestyrelser og amtsråd, at realvæksten om muligt reduceres yderligere. Det fremgår tillige af denne skrivelse, at det er regeringens opfattelse, at det vil være nødvendigt at begrænse udgiftsstigningen yderligere i 1982 og fremover.

Bilag

Den 29. februar 1980

Indenrigsministeriet

Til samtlige kommunalbestyrelser og amtsråd.

På et møde den 25. februar 1980 i indenrigsministeriet mellem regeringen og repræsentanter for Kommunernes Landsforening, Amtsrådsforeningen i Danmark og Københavns og Frederiksberg kommuner drøftedes en række emner, som man fandt allerede på indværende tidspunkt burde indgå i de begyndende budgetforberedelser i landets kommuner og amtskommuner. Baggrunden for mødet er de forværrede udsigter for Danmarks økonomi, der er indtruffet siden de økonomisk-politiske foranstaltninger i december 1979, som følge af yderligere stigninger i oliepriserne og af de nyeste afsvækkelser i de internationale konjukturer.

Regeringen agter, som led i decemberforanstaltningerne, i løbet af foråret at fremlægge en beskæftigelsesplan – B III – for årene 1981–83 med samlede offentlige udgifter inden for en ramme på 4,5 mia kr. pr. år. Den samlede økonomiske belastning af kommuner og amtskommuner i alt forventes at blive den samme som den økonomiske belastning af beskæftigelsesplan II i 1980. Som et vigtigt led i B III indgår en videreførelse af lov om ekstraordinære beskæftigelsesfremmende foranstaltninger i kommuner og amtskommuner. Lovforslag herom er blevet fremsat den 28. februar 1980. Der vil ikke blive stillet nye økonomiske krav til kommunerne i forhold til den gældende lov.

Som et andet led i B III agter regeringen at fremsætte lovforslag om byfornyelse, der går ud på at skabe grundlag for en koordine-

[Indenrigsministeren]

ret indsats for at forbedre bolig- og bebyggelsesforholdene i de ældre bydele. Forbedringen gennemføres ved byfornyelsesarbejder, der tager sigte på at gøre bydelene tidssvarende med hensyn til omgivelser, friarealer m.v., samt ved boligforbedringsarbejder, der indebærer forbedringer i de enkelte bygninger og boligerne heri. Lovforslaget vil ikke i 1981 føre til nettoudgiftsstigninger for kommunerne som helhed.

Regeringen har arbejdet med problemerne omkring de myndighedskrav fra staten, der påfører kommuner og amtskommuner udgifter.

Det er regeringens hensigt i forbindelse med gennemgangen af sparekatalogerne fra de kommunale organisationer i løbet af foråret at bidrage til en begrænsning af væksten med en række nye eller ændrede retningslinier, med indskærpelser af eksisterende regler og med eventuelle sparevejledninger m.v., der kan danne grundlag for en begrænsning af væksten på det kommunale område af størrelsesordenen godt 1,5 mia kr. og yderligere godt ½ mia kr. hvert af de følgende år (1980-priser).

Nogle af disse ændringer vil umiddelbart medføre begrænsninger i de kommunale udgifter, men for størstepartens vedkommende afhænger den endelige begrænsning af, om de kommunale råd følger de lempede retningslinier op med beslutninger om at realisere de begrænsninger, som er regeringens hensigt med lempelserne.

Dette understreger de kommunale råds centrale placering i denne del af bestræbelserne på at begrænse udgiftsvæksten.

De statslige initiativer vil primært vedrøre de store udgiftsområder, sundhed, socialområdet og undervisning, men der vil også på en række øvrige områder være tale om konkrete forslag til dæmpning af udgiftsvæksten.

Derudover agter regeringen at sikre, at nye myndighedskrav såvel i form af ny lovgivning som i form af andre retningslinier indskrænkes mest muligt.

Endelig skal det påpeges, at indenrigsministeriet i forbindelse med den løbende kontakt med kommuner og amtskommuner ofte får det indtryk, at teknisk og fagligt betonedede retningslinier, som fra centralt hold er udsendt i form af vejledninger, råd, anbefalinger og lignende, af kommuner og amtskommuner i visse tilfælde opfattes som bindende

forskrifter, uden at dette har været eller er hensigten. Det skal derfor i den foreliggende alvorlige økonomiske situation understreges, at kommunalbestyrelser og amtsråd bør sikre, at det i hvert enkelt tilfælde nøje vurderes, hvorvidt udgifterne til opfyldelsen af sådanne retningslinier står i et rimeligt forhold til det hensyn, som retningslinierne tager sigte på. Samtlige ministerier og styrelser vil blive underrettet herom.

På mødet har man endvidere drøftet rammerne for kommunernes og amtskommunernes økonomi i 1981 og de følgende år.

Den begrænsning af kommunernes og amtskommunernes reale udgiftsvækst, som blev bebudet for 1981 i indenrigsministeriets cirkulære af 29. juni 1979, vil blive fastholdt for 1981, mens det for 1982 og fremover bliver nødvendigt at reducere udgiftsvæksten yderligere.

Det er således regeringens målsætning, at der gennemføres en begrænsning af den reale stigning i de samlede drifts- og anlægsudgifter fra 1980 til 1981, således at stigningen for kommuner og amtskommuner under ét kan holdes inden for en samlet ramme på 2 pct., baseret på det eksisterende opgavegrundlag. Dog må den reale stigning i udgifterne for amtskommunerne kunne holdes inden for en ramme på 1½ pct.

Regeringen henstiller meget, at realvæksten under hensyn til den alvorlige økonomiske situation om muligt reduceres yderligere i 1981, men har af hensyn til de allerede igangsatte aktiviteter forståelse for, at det i nogle tilfælde kan volde vanskeligheder at nedbringe udgifterne yderligere i 1981.

Med de foreliggende 1980-budgetter har kommuner og amtskommuner under ét stort set overholdt den af regeringen henstillede vækstramme på 3 pct. i 1980. Dette er især opnået gennem en væsentlig begrænsning af anlægsudgifterne. Det vil givetvis også i 1981 være nødvendigt at holde anlægsaktiviteten på et meget begrænset niveau, ligesom en yderligere begrænsning af investeringerne i 1980 vil være ønskelig.

Grundlaget for rammefastsættelsen for 1981 forventes at blive efter nogenlunde de samme retningslinier, som var gældende for 1980-rammen, og udgangspunktet vil blive 1979 med tillæg af rammestigningerne for 1980. De kommunale organisationer vil sna-

[Indenrigsministeren]

rest, ligesom for 1980, udsende vejledende retningslinier for budgetlægningen i 1981.

De for 1980 fastsatte selvfinansieringsregler forventes videreført, dvs. at der ikke gives nogen automatisk låneramme, men at lån, bortset fra de områder, der er fritaget for lånebegrænsningen, kun kan optages efter indhentet tilladelse fra indenrigsministeriet. Dispensationspuljen for 1981 kommer højst til at udgøre 500 mill. kr., og en yderligere begrænsning af puljen kan vise sig nødvendig.

Endelig må man regne med, at det også de kommende år vil være nødvendigt med den yderste tilbageholdenhed i forbruget af likvide midler.

Den endelige fastsættelse af rammer m.v. for 1981 vil blive meddelt i april 1980.

På mødet den 25. februar 1980 gav de kommunale repræsentanter udtryk for, at det er en afgørende forudsætning for mulighederne for at overholde udgiftsbegrænsningen for 1981 og de følgende år, at staten gennemfører væsentlige udgiftsdæmpende foranstaltninger af det nævnte omfang.

Spm. nr. 528

Til indenrigsministeren (10/3 80) af:

Bjørn Elmquist (V):

»I hvilket omfang er andre vurderinger end rent lægevidenskabelige indgået i den betragtning, ministeren anlagde i folketingets spørgetid den 23. januar 1980 om videreudviklingen af ægtransplantationsforsøgene på rigshospitalet i København?«

Begrundelse

Genetikeren mag. scient. A. O. Gyldenholm, Århus, har bl. a. ved et offentligt arrangement i Juridisk Diskussionsklub på Københavns universitet den 6. marts 1980 fremhævet den betænkelighed ved »in vitro fertilisations«-fremgangsmåden, som professor Clifford Grobstein, University of California, USA, nærer. Betænkeligheden går ud på, at der allerede på et tidligt stade efter befrugtningen i laboratoriet sker celledelinger i det befrugtede æg, hvis virkninger for især centralnervesystemet hos det pågældende menneskefoster videnskaben for indværende ikke kan vurdere rækkevidden af.

Besvarelse (20/3 80):

Indenrigsministeren (Henning Rasmussen):

Som det fremgik af min besvarelse i folketinget den 23. januar 1980 af det af samme spørger stillede spørgsmål nr. 270 vedrørende de almene sundhedspolitiske overvejelser i forbindelse med kunstig befrugtning efter reagensglasmetoden, har det igangværende forskningsarbejde omkring denne form for kunstig befrugtning på nuværende tidspunkt karakter af et for den medicinske udvikling nødvendigt forskningsarbejde. Det fremgik endvidere af mit svar, at det pågældende forskningsprojekt på rigshospitalet i første række tager sigte på at udvikle de nødvendige laboriemetoder, sådan at ægceller kan befrugtes uden for moderorganismen.

Som et led i denne forskning indgår undersøgelser af, hvorvidt laboriebefrugtede æg udvikler sig normalt, herunder detaljerede undersøgelser af de celler, der opstår ved æggets deling efter befrugtningen. Disse undersøgelser omfatter ikke mindst en analyse af cellernes kromosomer med henblik på at få klarhed over, om der opstår påviselige ændringer i disse og dermed i cellernes arveegenskaber.

Der foreligger ikke på nuværende tidspunkt konkrete planer om tilbageførelse af det befrugtede æg til videreudvikling i den pågældende kvindes livmoder, men såfremt man når så langt, at dette er muligt, vil fostrets udvikling med moderne teknik (ultralyd, udtagelse af fostervandsprøver m. m.) kunne følges, således at der i tilfælde af misdannelser eller lignende vil kunne gennemføres abort, på samme måde som det i dag tilbydes gravide kvinder i visse risikogrupper.

I min besvarelse af det omhandlede spørgsmål i folketinget den 23. januar 1980 indgik således, at forskningsprojektet på rigshospitalet i høj grad tager sigte på at øge vores viden på dette område, således at en eventuel fremtidig tilbageførelse af de befrugtede æg til de pågældende kvinder kan ske med størst mulig sikkerhed for en naturlig udvikling af fostrene.

Spm. nr. 530

Til arbejdsministeren (10/3 80) af:

Kurt Hansen (VS):

[Kurt Hansen]

»Hvad er ministerens holdning til, at arbejdsformidlingen medvirker til, at private virksomheder har lettere ved at frasortere bl.a. fagligt aktive?«

Begrundelse

B & W skal bruge 100 mand. Arbejdsformidlingen møder op på B & W med navne på arbejdsløse, heriblandt adskillige, der tidligere har været ansat på værftet.

B & W-ledelsen kunne på grund af arbejdsformidlingens »samarbejdsiver« frasortere en række navngivne personer, som ikke kunne ansættes – bl.a. en del tidligere ansatte.

Hokuspokus – effektivt samarbejde – effektiv frasortering – og sortlistning af fagligt aktive.

Besvarelse (18/3 80):

Arbejdsministeren (Svend Auken):

Som baggrund for besvarelsen af spørgsmålet er der indhentet udtalelser fra arbejdsformidlingen i København og fra arbejdsdirektoratet.

Det oplyses således, at der i tidsrummet august 1979 til januar 1980 løbende har været kontakt mellem B & W og AF-København, idet værftet påregnede at skulle udvide medarbejderstaben, bl.a. i stålsektionen, og derfor ønskede oplyst, hvorvidt en sådan udvidelse kunne forventes dækket gennem en henvendelse til AF, når den blev aktuel.

I januar 1980 oplyste B & W, at behovet, som måtte anslås til ca. 200 medarbejdere i stålsektionen, først ville blive aktuelt i tiden 1. april til 15. maj 1980, samt at en del af disse kunne rekrutteres blandt medarbejdere, som allerede var tilknyttet B & W, medens resten af behovet ønskedes dækket gennem AF.

I slutningen af januar 1980 aftaltes mellem B & W, Metal-København og AF den procedure, at ansættelserne skulle styres i forbindelse med det allerede etablerede samarbejde mellem Metal-København, Sammenslutningen af Arbejdsgivere inden for Jern- og Metalindustrien og AF om uddannelse af ledige med henblik på placering på arbejdsmarkedet.

Man ønskede i den forbindelse at undgå at fremsætte tilbud om uddannelsesmulighed

til en ledig sigtende mod et ansættelsesforhold, medmindre der forelå tilsagn om, at B & W kunne bruge den pågældende. Det blev af AF tilkendegivet, at denne fremgangsmåde måtte medføre, at AF gav de ledige, der havde været bragt i forslag over for B & W, og som virksomheden havde erklæret ikke at kunne bruge, underretning herom.

På baggrund af denne aftale afholdt AF og B & W et møde, hvor man, med henblik på at finde kvalificerede ledige og på at få en afklaring af uddannelsesbehovet, gennemgik de indtegnede arbejdssøgende på Metalområdet.

Mødets resultat blev senere resumeret i et brev fra AF til B & W med navne på dem, der kunne tilbydes uddannelse/ansættelse.

Efter bekræftelse fra virksomheden sendte AF navnene på de accepterede til Metal-København med henblik på indkaldelse af dem til informationsmøde.

De 52 metalarbejdere, der ikke var fundet egnede, blev af AF underrettet herom. Kopier af disse breve blev sendt til arbejdsløshedskassen, til de AF-kontorer, hvor de måtte stå tilmeldt, og til B & W.

På baggrund af de fremkomne oplysninger oplyser arbejdsdirektoratet, at den fulgte fremgangsmåde er usædvanlig i forhold til den måde, hvorpå AF normalt formidler kontakt mellem arbejdssøgende og arbejdsgivere, men fremgangsmåden må ses i sammenhæng med ordrens størrelse, ønsket om at foretage en formidling, der resulterede i mere varige ansættelsesforhold, samt ønsket om at stille uddannelseskapacitet til rådighed for de ledige, som på forhånd kunne påregne at blive ansat.

Efter det således oplyste er der ingen baggrund for at antage, at arbejdsformidlingens fremgangsmåde i denne sag har haft andre formål end at sikre B & W den bedst kvalificerede arbejdskraft.

Spm. nr. 531

Til *finansministeren* (11/3 80) af:

Glistrup (FP):

»Hvor meget betaler skatteyderne til sexkurset på Odense sociale Højskole, og hvor meget havde de betalt, hvis den af regeringen nu ønskede økonomiske politik allerede var gennemført?«

[Glistrup]

Begrundelse

På side 16 i Danske Kommuner for 5. marts 1980 kan man læse en indbydelse til at komme til undervisningslokale U 81 på Den sociale Højskole, Campusvej 55, Odense M, fra mandag den 19. til onsdag den 21. maj for at blive undervist i sexologi. Underviserne er åbenbart af kongelig byrd, for i den officielle annonce angives de uden efternavne som »Bent og Jette« fra Livjærgade.

Undervisningen skal foregå i eksternat (muligt skrivefejl for spagat) i form af »oplæg, samtale, øvelser og gruppearbejde« – dog maksimalt med 20 deltagere. Det betones, at undervisningen er gratis, hvilket vel skal oversættes til, at skatteyderne betaler.

I anledning af spørgsmålets anden forgrening oplyses, at der på fremskridtsbudgettet ville være 0 kroner og 0 øre til sådanne excesser, og da fremskridtspartiet jo har folketingsflertal sammen med ministerens parti, er det betydningsfuldt at få fastslået, om de to partier kan enes om, at skatteyderne ikke i fremtiden skal påføres byrder af denne karakter.

Besvarelse (18/3 80):

Finansministeren (Svend Jakobsen):

Den sociale Højskole i Odense har som led i sin efteruddannelsesvirksomhed i forårssemesteret 1980 besluttet at gennemføre et 3 dages kursus i sexologi.

Sigtet med kurset er at bibringe medarbejdere i social- og sundhedsforvaltningerne fornøden kompetence til at rådgive i seksuelle spørgsmål og i samlivets vanskeligheder.

Det kan i den forbindelse oplyses, at et væsentligt element i undervisningen bl.a. vil være øvelse i samtaler med seksuelle spørgsmål som emne.

Spørgsmålet om kursets afholdelse er forudgående blevet forelagt for såvel kommunernes kursusvurderingsråd som kursuskoordineringsudvalget.

De direkte kursusomkostninger omfatter udgifter til timelønnet undervisning samt rejse- og opholdsudgifter for 2 lærere i de 3 kursusdage. Hertil kommer visse mindre udgifter til kursusmateriale m.v., således at udgifterne i alt andrager ca. kr. 8.500.

Spm. nr. 532

Til *indenrigsministeren* (11/3 80) af:

Glistrup (FP):

»Bør sygehusene udvide deres behandlingstider?«

Begrundelse

I tidens kamp for at finde forsvarlige offentlige besparelser havde Jyllands-Posten for 9. marts 1980 et indlæg af formanden for sygehusmaskinmestrene i Danmark. Aage Olesen påpegede, at det er almindeligt, at behandlingstiderne på vore sygehuse kun omfatter tre dage om ugen fra kl. ca. 8.30 til kl. ca. 14.00.

Da bygninger, apparatur osv. jo repræsenterer meget betydelige investeringer, synes det nærliggende at bemante anlæggene i flere af ugens 168 timer end de her omhandlede ca. 9,5 pct. For de patienter, som behandles ambulant, er der selvsagt betydelig fordel ved, at de kan vælge mellem forskellige tidsflader, og for de indlagte gælder det jo om, at de kan udskrives så hurtigt, som det er lægeligt forsvarligt, uden at behandlerflaskehalse bør spærre herfor.

Er det en spareidé, som ministeren tror at man bør nørkle videre på, eller i benægtende fald: hvorfor ikke?

Besvarelse (20/3 80):

Indenrigsministeren (Henning Rasmussen):

I en over sagen indhentet udtalelse har sundhedsstyrelsen udtalt, at sundhedsstyrelsen ikke er i besiddelse af oplysninger, der viser, at behandlingstiden på landets sygehuse, som anført i begrundelsen for spørgsmålet, kun omfatter 3 dage om ugen i tidsrummet fra kl. ca. 8.30 til kl. ca. 14.00.

Sundhedsstyrelsen har endvidere udtalt følgende:

»Behandlingstiden for så vidt angår planlagte operationer, undersøgelser m.v. udstrækker sig til ugens 5 søgnedage sædvanligvis i tidsrummet fra kl. ca. 8.00 til kl. ca. 14.00, hvortil kommer f. eks. sygeplejevirk-somhed, der udstrækker sig til hele døgnet samtlige ugens dage. Der forekommer også eftermiddagsambulatorier til ca. kl. 18.00.

Det kan dog i enkelte tilfælde på grund af f. eks. vanskeligheder med at sikre det nødvendige plejepersonale til en afdeling være nødvendigt i en kortere periode at nedsætte

[Indenrigsministeren]

den planlagte behandlingsaktivitet i en afdeling.

Ud over den planlagte behandling, der som anført oftest finder sted i samtlige ugens 5 søgnedage, foregår endvidere i ikke uvæsentligt omfang akut behandling uden for sædvanlig arbejdstid, herunder lørdage og søndage.

Med hensyn til at udvide behandlingstiden for planlagte behandlinger m.v. bemærkes, at selv om bygninger og apparatur repræsenterer betydelige investeringer, udgør personaleudgifterne dog den væsentligste del af udgifterne til sygehusvæsenet. En udvidelse af behandlingstiden for planlagte operationer, undersøgelser m.v. kan for så vidt angår indlagte patienter medføre et nødvendigt behov for yderligere sengekapacitet og vil i øvrigt forudsætte, at der ansættes yderligere personale i sygehusvæsenet. Hertil kommer endvidere vanskelighederne med i givet fald at skaffe det nødvendige personale, især plejepersonale, til en sådan udvidelse af behandlingstiden.

Det tilføjes, at udviklingen i de senere år har vist et stadigt fald i den gennemsnitlige liggetid på sygehusene, ligesom indlæggelse til behandling i stigende omfang er afløst af ambulant behandling, hvilket samlet må tages som et udtryk for en forøget effektivisering af sygehusvæsenet.«

Indenrigsministeriet kan henholde sig til det af sundhedsstyrelsen udtalte.

Spm. nr. 535

Til *ministeren for kulturelle anliggender* (11/3 80) af:

Mølgaard (DR):

»Vil ministeren fremskynde arbejdet med udarbejdelsen af en lov til beskyttelse af bibliotekshemmeligheden og for tiden frem til dennes ikrafttræden sikre, at der udformes forskrifter om hurtig destruktion af låneregisteroplysninger?«

Begrundelse

Bibliotekarforbundets blad, Bibliotek 70, nr. 3, 1980, omtaler, at en månedlang gennemgang af et halvt års udlånsfilm med over 100.000 udlån var alt, hvad politiet fik ud af en dommerkendelse, som i slutningen af

1979 gav adgang til at undersøge bibliotekets udlånsnotering.

I bladet hedder det: »Set fra biblioteksside er sagen dybt alvorlig. Tillidsforholdet mellem bibliotek og benyttere kan lide uoprettelig skade, hvis den uvane breder sig, at lån af næsten en hvilken som helst biblioteksbog – selv i Morten Korchs bøger foregår undertiden ting, som ikke tåler dagens lys – kan føre til, at der en dag står et par politifolk ude på trappeafsatsen.«

Endvidere anfører Bibliotek 70: »Det eneste holdbare på længere sigt er naturligvis at destruere udlånsregisteroplysninger så hurtigt som overhovedet muligt efter brugen. I denne forbindelse kunne man måske også spørge biblioteksdirektøren, om han ikke kunne finde anledning til endnu en reaktion ud over at udbede sig den sædvanlige indberetning. I et brev til kulturministeriet (omtalt i B. 70, 1979:22, sidste spalte) har bibliotekstilsynet understreget, at bibliotekshemmeligheden bør beskyttes ved lov, og at der kan være behov for regler og forskrifter, for eksempel om destruktion af låneregisteroplysninger, i tiden indtil en ny bibliotekslov træder i kraft. Da der netop for tiden er et udvalg under bibliotekstilsynet, som arbejder med et udkast til regler til sikring af låneranonymiteten, ville en enkel og effektiv handling være at bede dette udvalg om at få afsluttet sit arbejde hurtigt og gerne med nogle særdeles korte frister for opbevaring af udlånsregistreringer.«

Det er på denne baggrund, et snarligt initiativ fra ministerens side hermed efterlyses i sagen.

Besvarelse (18/3 80):

Ministeren for kulturelle anliggender (Lise Østergaard):

Det er en almindelig anerkendt opfattelse, som senest er tiltrådt af bibliotekskommissionen, at bibliotekernes udlånsnotering er fortroligt materiale. Den almindelige tavshedspligt for offentligt ansatte må derfor også antages at gælde de oplysninger om enkeltpersoners biblioteksbenyttelse, som bibliotekernes personale får kendskab til under deres arbejde.

I bibliotekerne har det været en naturlig følge af tillidsforholdet mellem bibliotek og borger, at ingen udenforstående kunne få

[Ministeren for kulturelle anliggender]

oplysninger om, hvad den enkelte har brugt biblioteket til. Risikoen for misbrug har været yderst ringe, og man har derfor ikke tidligere set nogen grund til at fastsætte særlige sikkerhedsforskrifter på biblioteksområdet.

I den senere tid er det sket i nogle tilfælde, at en domstol har pålagt et folkebibliotek at udlevere oplysning om enkeltpersoners benyttelse af biblioteket til brug for kriminalpolitiet. Disse sager, som har krævet langvarige undersøgelser i de pågældende biblioteker, har bekræftet, at fotonoteringssystemet i sig selv indebærer en høj grad af sikkerhed mod misbrug. De har dog samtidig bidraget til at sprede tvivl i offentligheden om den beskyttelse, som bibliotekerne kan byde deres lånere, og man har derfor fra flere sider efterlyst nærmere retningslinjer for opbevaring og kassation af de film, der anvendes ved den fotografiske udlånsnotering.

Kulturministeriet har derfor optaget forhandling med bibliotekstilsynet og de berørte organisationer om udarbejdelse af et forslag til vejledende retningslinjer for kommunerne på dette område. Retningslinjerne kan ventes udsendt i foråret 1980.

Ministeriet overvejer et forslag fra bibliotekskommissionen om at søge en udtrykkelig bestemmelse om bibliotekspersonalets tavshedspligt optaget i biblioteksloven ved den forestående revision i folketingssamlingen 1980-81. I den forbindelse vil ministeriet også overveje en lovfæstelse af princippet om lånernes anonymitet, sådan at der må foreligge tungtvejende grunde, før en domstol kan beslutte, at et bibliotek skal udlevere oplysninger til en anden myndighed.

Spm. nr. 536

Til *justitsministeren* (11/3 80) af:

Mølgaard (DR):

»Vil ministeren tage initiativ til at indskærpe over for politiet, at efterforskning af bibliotekslån højst foretages, hvor der er indlysende grunde til at antage en sammenhæng mellem bibliotekslån og forbrydelse?«

Begrundelse

Det er oplyst, at en månedlang gennemgang af et halvt års udlånsfilm med over 100.000 udlån var alt, hvad politiet fik ud af en dommerkendelse, som i slutningen af

1979 gav adgang til at undersøge bibliotekets udlånsnotering i forbindelse med en forbrydelseefterforskning i en provinsby. Bibliotekarforbundets blad, Bibliotek 70, nr. 3, 1980, anfører i kommentar dertil – en kommentar, der har inspireret nærværende spørgsmål: »Set fra biblioteksside er sagen dybt alvorlig. Tillidsforholdet mellem bibliotek og benyttet kan lide uoprettelig skade, hvis den uvane breder sig, at lån af næsten hvilken som helst biblioteksbog – selv i Morten Korchs bøger foregår undertiden ting, som ikke tåler dagens lys – kan føre til, at der en dag står et par politifolk ude på trappeafsatsen. Man kunne derfor spørge domstolene og politiet, om det ikke ville være en idé at indskrænke efterforskningerne til de tilfælde, hvor der er bare en beskednen sandsynlighed for en sammenhæng mellem bibliotekslån og forbrydelse.«

Besvarelse (24/3 80):

Justitsministeren (Henning Rasmussen):

Efter retsplejeloven består der mulighed for at pålægge personer eller myndigheder at udlevere dokumenter og andre oplysninger til politiet, når det er nødvendigt af hensyn til efterforskningen af en straffesag.

Afgørelser om meddelelse af pålæg af denne art træffes i givet fald af domstolene, som i hvert enkelt tilfælde foretager en samlet vurdering af alle foreliggende omstændigheder i sagen. I en sådan vurdering vil i praksis især indgå på den ene side straffesagens karakter og de ønskede oplysningers mulige betydning for efterforskningen, på den anden side hensynet til beskyttelse af den eller de enkeltpersoner, som oplysningerne angår.

På grund af det meget lille antal tilfælde, hvor udlevering af oplysninger om bogudlån i praksis kan komme på tale som efterforskningsmiddel, og disse tilfældes indbyrdes forskellighed vil det næppe være muligt ved generelle retningslinjer udtømmende at beskrive, under hvilke nærmere omstændigheder det pågældende specielle efterforskningsmiddel bør tages i anvendelse. Justitsministeriet finder bl. a. på denne baggrund ikke tilstrækkelig anledning til at tage skridt til fastsættelse af nye forskrifter som foreslået i det stillede spørgsmål.

Justitsministeriet finder af principielle grunde ikke at burde kommentere den kon-

[Justitsministeren]

krete sag, som omtales i begrundelsen for det stillede spørgsmål. Det kan dog oplyses, at der såvel i forbindelse med politiets overvejelser af sagen som ved rettens kendelse skete en konkret vurdering som ovenfor omtalt, og at der i disse vurderinger bl. a. indgik den meget alvorlige karakter af den pågældende sag, som vedrørte et drab på en ung kvinde.

Spm. nr. 537

Til *udenrigsministeren* (11/3 80) af:

Mølgaard (DR):

»Vil ministeren snarest tilstille hele folketinget det 35 sideres analysedokument betitlet »Sikkerhedspolitisk Analyse og Trusselsvurdering«, som ifølge dagspressen (bl. a. Information den 1.–2. marts d.å.) er udarbejdet af en arbejdsgruppe under udenrigsministeriet – og som indeholder analyser af betydning for den fremtidige danske sikkerheds- og forsvarspolitikens udformning?«

Begrundelse

Under indtryk af, at det er hele folketinget, der skal træffe afgørelserne om den fremtidige forsvarsordning, forekommer det ikke rimeligt, at en analyse af denne art udarbejdet af embedsmænd på statens regning forbeholdes en eksklusiv kreds af forhandlingspartnere. Regeringen bør drage omsorg for, at hele folketinget får den relevante information – og at der i øvrigt sker offentliggørelse, så den frie debat kan afprøve analysens præmisser og konklusionerne.

Besvarelse (21/3 80):

Udenrigsministeren (Kjeld Olesen):

I besvarelse af spørgsmålet kan jeg tilslutte mig ønsket om, at den af en tværdepartemental arbejdsgruppe udarbejdede »Sikkerhedspolitisk Analyse og Trusselsvurdering« stilles til rådighed for folketingets medlemmer. Jeg vil derfor drage omsorg for, at eksemplarer vil blive afleveret i folketinget til fordeling til medlemmerne.

Samtidig vil jeg bemærke, at redegørelsen, som er dateret 11. januar d.å., var udarbejdet med henblik på at skulle indgå i bilagsmaterialet til loven om en ny forsvarsordning. Udskydelsen af lovforslagets fremsættelse har derfor medført, at redegørelsen i et vist om-

fang i dag ikke fuldt ud afspejler den senere tids betydningsfulde udvikling i den internationale situation.

Spm. nr. 541

Til *justitsministeren* (12/3 80) af:

Bjørn Elmquist (V):

»Hvilke skridt vil ministeren tage for at bryde den fysiske blokade af vejen, der fører til Benzinøen ved København?«

Begrundelse

Gennem en overenskomststridig fysisk blokade har nogle lagerarbejdere flere gange og nu igen i adskillige dage stoppet livsvigtig kørsel af benzin og fyringsolie fra Benzinøen ved København. Det bemærkes, at den pågældende blokadeform direkte er omfattet af justitsministerens cirkulæreskrivelse af 30. juni 1976 til politimestrene om forbud mod blokader, der hindrer fri adgang for personer og varer.

Besvarelse (24/3 80):

Justitsministeren (Henning Rasmussen):

Justitsministeriet har ved adskillige lejligheder bekræftet, at politiet griber ind over for såkaldte fysiske blokader, dersom der konstateres overtrædelser af straffelovgivningen, herunder færdselsloven og politivedtægterne.

Justitsministeriet er orienteret om, at politiet også i forbindelse med den aktuelle situation, som omtales i det stillede spørgsmål, forholder sig i overensstemmelse med disse retningslinjer.

Spm. nr. 543

Til *arbejdsministeren* (12/3 80) af:

Lilli Gyldenkilde (SF):

»Anser ministeren det for en neutral handling fra arbejdsformidlingens side, når denne anviser 180 personer til en virksomhed, man ved kun skal ansætte 125 personer?«

Begrundelse

Som det fremgår af en artikel i Socialistisk Dagblad af 5. marts 1980, har ovenstående

[Lilli Gyldenkilde]

praksis fundet sted på B&W. Jeg finder det ikke rimeligt, at mange af de henviste på forhånd er afskåret fra at få det arbejde, som de er anvist til, og finder det i øvrigt urimeligt, at der herved lægges op til konkurrence mellem arbejderne indbyrdes.

Spm. nr. 544

Til *arbejdsministeren* (12/3 80) af:

Lilli Gyldenkilde (SF):

»Er det i overensstemmelse med arbejdsformidlingsloven, at arbejdsformidlingen udsender lister over ledige medlemmer til virksomheder, som så kan sidde og sortere de ledige fra, som de ønsker at antage?«

Begrundelse

Af § 22, stk. 2, i arbejdsformidlingsloven fremgår det, at arbejdsformidlingen på anmodning af arbejdsgiveren skal oplyse, hvorvidt bestemte personer, som arbejdsgiveren ønsker at ansætte, er til rådighed. Det lader til, at det er den omvendte praksis, som AF i København udøver med henvisning til denne bestemmelse.

Besvarelse (18/3 80):

Arbejdsministeren (Svend Auken):

Som baggrund for besvarelsen af spm. nr. 543 og 544 er der indhentet en udtalelse fra arbejdsdirektoratet, som forinden har hørt arbejdsformidlingskontoret i København.

Det oplyses således, at arbejdsformidlingen i almindelighed kun anviser arbejdskraft til konkret foreliggende arbejdstilbud.

I det foreliggende tilfælde modtog arbejdsformidlingen et stort antal arbejdstilbud fra B&W, og man valgte at søge disse besat i samarbejde med Metal-København og med S sammenslutningen af Arbejdsgivere inden for Jern- og Metalindustrien.

I dette samarbejde indgår, at ledige metalarbejdere gennemgår et uddannelsesforløb med henblik på et konkret arbejdstilbud. Det er væsentligt at sikre sig en arbejdsgivers tilsgang om ansættelse, inden uddannelsen påbegyndes, og arbejdsformidlingen udvalgte derfor et antal kvalificerede ledige og forelagde en fortegnelse over dem for B&W.

Denne fremgangsmåde må anses for hensigtsmæssig i det konkrete tilfælde, men er

ikke udtryk for en ændring af den normale praksis, hvorefter arbejdsformidlingen udvælger en egnet person blandt de tilmeldte arbejdssøgende og derefter formidler kontakt mellem denne person og virksomheden.

Der henvises i øvrigt til arbejdsministerens besvarelse af spørgsmål nr. 530 stillet af Kurt Hansen (VS).

Spm. nr. 545

Til *statsministeren* (12/3 80) af:

Glistrup (FP):

»Vil statsministeren overlade arbejdet med at løse landets økonomiske problemer til kulturpersonlighederne Dirch Passer og Jørgen Ryg i stedet for til hr. Knud Heinesen og hr. Karl Hjortnæs?«

Begrundelse

Vi ved, at Danmarks økonomi er på vej ned i afgrunden. Vi ved, at gammelparterne med hr. Knud Heinesen som en af de ledende drivkræfter er fuldt ud skyldige i, at ragnarok stunder til. Vi ved derfor med sikkerhed, at det ikke kan gå Danmark værre, end hvis de, som har lavet de hidtidige ulykker, også får indflydelse på de kommende foranstaltninger.

Derfor må der prøves noget nyt. Den endelige løsning ligger selvfølgelig i, at fremskridtspartiet kommer til. Vi er de eneste, som fra første færd har analyseret situationen korrekt og præcist påvist, hvilken medicin patienten Danmark skal have. Og vi er ikke som fallitpartierne nogle flovmænd, der først kommer rendende med vore forslag, når det er gået galt. Hele tiden har vi forudset, hvad der ville ske med hr. Knud Heinesens og hr. Karl Hjortnæs' politik. Og fået ret hver gang.

Folketingsflertallet er imidlertid endnu ikke kommet til den erkendelse, men den 11. marts 1980 nåede man da til, at et af de problemer, som regeringen heller ikke kunne klare, utvivlsomt bedre løses af kulturpersonligheder, som ingen i folketinget ifølge regeringen skulle have noget imod.

Dette regeringens eget forslag må følges op andetsteds. Det bliver forholdene i al fald ikke værre af. Men ubestrideligt mindre triste.

Besvarelse (20/3 80):

Statsministeren (Anker Jørgensen):

Jeg har ingen planer om at ændre regeringens sammensætning.

Spm. nr. 546

Til *ministeren for skatter og afgifter (12/3 80)* af:

Dohrmann (FP):

»Vil ministeren hurtigst muligt, eventuelt sammen med trafikministeren og udenrigsministeren, drage omsorg for, at alle de bureaukratiske regler og forordninger, som i dag hindrer en hurtig og rimelig toldbehandling og dermed grænsepassage mellem Danmark og Vesttyskland, hurtigst muligt bliver bragt til ophør, og vil ministeren samtidig undersøge muligheden for, at den lokale lastvognstrafik til f. eks. Flensborg får tilladelse til at benytte grænseovergangen ved Kruså, således at energi- og tidsspilde ved at skulle køre en omvej til Padborg undgås?«

Begrundelse

Gang efter gang har såvel vognmænd som chauffører gjort opmærksom på de molboagtige forhold, som eksisterer ved grænsepassage med lastvogne.

Det er sørgeligt, at ansvarlige myndigheder først lytter til kritikken, når der tages midler i brug, som vi i disse dage oplever med blokaderne ved grænseovergangene. Derfor opfordres ministeren og hans ministerkolleger til nu at gøre noget ved sagen, således at de, desværre for få, varer, vi eksporterer, kan komme nogenlunde nemt ud af landet.

Besvarelse (19/3 80):

Ministeren for skatter og afgifter (Hjortnæs):

De regler, der skal iagttages ved udførsel af varer her fra landet med lastbil over grænsen til Tyskland, går ud på afgivelse af udførselsangivelse, udfærdigelse af forsendelsesdokument i medfør af EFs forordning om fællesskabsforsendelse, når varerne skal transporteres til et andet EF-land eller Schweiz eller Østrig, eller udfærdigelse af et såkaldt TIR-carnet, når varerne skal trans-

porteres til et sted uden for EF, Schweiz og Østrig.

De nævnte dokumenter tjener bestemte formål såsom fritagelse for forbrugsafgifter, tilbagebetaling af told eller afgifter, udbetaling af restitution i henhold til EFs landbrugsordninger, indsamling af handelsstatistiske oplysninger om eksporten og lettelse af grænsepassage, når lastbilen skal passere flere landegrænser under transporten af varerne.

Toldvæsenets opgave består i at kontrollere overensstemmelse mellem de varer, der transporteres, og de oplysninger, der er givet om varerne i de pågældende dokumenter. Toldvæsenet skal endvidere påse, at varerne faktisk udføres.

De nævnte regler og den dermed forbundne toldkontrol kan ikke undværes, heller ikke i handelen mellem EF-landene, så længe disse har forskellige afgiftssystemer og forskellige afgiftssatser for merværdiafgiften.

Der foreligger ikke for mig oplysninger om, at toldbehandlingen af den enkelte lastbil ikke skulle være hurtig og rimelig, hvad enten toldbehandlingen finder sted ved et afgangstoldsted inde i landet eller på det fælles dansk-tyske toldbehandlingsområde i Padborg.

I lastbiltrafikken over grænsen transporteres sædvanligvis varer, der skal toldbehandles både i Tyskland og i Danmark. Det var for at lette varetrafikken over grænsen, at man oprettede toldbehandlingsområdet i Padborg, hvor der er både tysk og dansk toldekspedition. Det var en naturlig konsekvens af oprettelsen af toldbehandlingsområdet, at lastbiltrafikken efter aftale mellem de danske og de tyske myndigheder blev henvist til toldbehandling i toldbehandlingsområdet og til at benytte grænseovergangene ved toldbehandlingsområdet. Hvis der fremkommer velbegrundede ønsker fra erhvervsside om genoptagelse af lastbiltrafikken over Kruså og dermed genoptagelse af toldbehandlingen af varer i Kruså, mener jeg imidlertid, at spørgsmålet om en ændring bør overvejes ud fra en positiv indstilling.

Spm. nr. 548

Til *ministeren for skatter og afgifter (12/3 80)* af:

Erlendsson (FP):

»Hvilke kommentarer har ministeren til artikel i B.T. den 10. marts d.å. om børnebidragets betydning for beskattningen af indtægter hos børn af enlige forsørgere, og har ministeren overvejelser om ændring i den retning, artiklen omtaler, og vil en eventuel ændring af børnenes forhold betyde, at beløbene ikke længere bliver fradragsberettigede hos bidragyderen?«

Begrundelse

I besvarelsen bedes angivet, hvad der er den dybere mening med, at en af forsørgerne (bidragyderen) skal kunne opnå skattefradrag for sin del af forsørgerbyrden, mens den anden part ikke kan.

Forsørgerbyrden er som oftest en større økonomisk belastning for den, der ikke er bidragyder. Det betyder i realiteten, at den ene part (ikke bidragyderen) bliver pålagt en endnu større forsørgerbyrde.

Besvarelse (17/3 80):**Ministeren for skatter og afgifter (Hjortnæs):**

I den nævnte artikel i B.T. kritiseres det, at børn, der modtager børnebidrag, ikke kan tjene så meget ved eget arbejde som børn, der ikke modtager børnebidrag, før arbejdsindtægten beskattes.

Før kildeskattens indførelse fra 1. januar 1970 blev underholdsbidrag beskattet hos den af forældrene, som boede sammen med barnet, og dette indebar, at underholdsbidrag stort set altid blev beskattet.

Ved kildeskattens indførelse blev børn selvstændigt skattepligtige af deres indkomster, herunder også af underholdsbidrag. På grund af personfradraget betyder det, at underholdsbidraget i reglen slet ikke beskattes eller i hvert fald beskattes lempeligere end efter de tidligere regler, hvor skattepligten af bidraget påhvilede den enlige fader eller moder.

Når underholdsbidraget beskattes, hænger det sammen med, at den bidragspligtige kan fradrage bidragsbeløbet ved opgørelsen af sin skattepligtige indkomst. Hvor forældrene lever sammen i ægteskab, er der derimod ikke fradragsret for de beløb, som anvendes til barnets underhold.

Det tilføjes, at enlige får højere børnetilskud end ægtepar og desuden et ekstra børnetilskud for det første barn.

Spm. nr. 553

Til *ministeren for skatter og afgifter* (13/3 80) af:

Maisted (FP):

»Vil eventuelle nye rentefradragsbestemmelser efter »bruttometoden« i forbindelse med ejerpantebrev medføre ændring i den hidtidig skattemæssigt neutrale stilling?«

Begrundelse

Hidtil har den i ejerpantebrev stipulerede rente været skattemæssigt neutral, uanset om ejerpantebrevene var deponeret som sikkerhedsstillelse eller ej, da samme person (ejer) både afgiver og modtager rentebeløbet.

Besvarelse (19/3 80):**Ministeren for skatter og afgifter (Hjortnæs):**

Et ejerpantebrev er et pantebrev, hvori ejeren af en fast ejendom erkender at skyldes sig selv et beløb. Selve oprettelsen af et ejerpantebrev stifter i sig selv intet gældsforhold, og derfor skal den stipulerede rente på et sådant pantebrev ikke tages i betragtning ved indkomstopgørelsen, hverken som indkomst eller fradragspost. Forslaget om at omlægge fradraget for private renteudgifter efter bruttoløsningen betyder ingen ændring i denne hidtidige skattemæssige behandling af ejerpantebrev.

Formålet med oprettelsen af ejerpantebrev er, at disse straks eller senere kan gives som sikkerhed for lån f. eks. i en bank eller sparekasse. Renterne af sådanne lån skal efter forslaget om omlægning af fradraget for private renteudgifter danne grundlag for et fradrag i de beregnede skatter, medmindre den skattepligtige godtgør, at renteudgiften er afholdt i forbindelse med finansiering af erhvervsmæssig virksomhed.

Spm. nr. 554

Til *industriministeren* (13/3 80) af:

Askjær Jørgensen (FP):

»Kan ministeren garantere, at der ikke sker en politisk sortering af de sager, forbru-

[Askjær Jørgensen]

gerombudsmanden tager op, nu da han oftere og oftere pr. præfabrikeret brev meddeler, at ikke alle sager kan tages op, og ville det ikke være bedre at nedlægge forbrugerombudsmandsinstitutionen helt end have den virkende som nu, hvor kun de sager tages op, som forbrugerombudsmanden synes om?»

Besvarelse (18/3 80):

Industriministeren (Erling Jensen):

Jeg har forelagt spørgsmålet for forbrugerombudsmanden, der har oplyst:

»Da institutionen siden dens oprettelse ikke har haft den fornødne arbejdsmæssige kapacitet til at behandle alle modtagne henvendelser, har jeg hvert år måttet afvise at tage stilling til et mindre antal sager.

Ved afgørelsen af, hvilke henvendelser jeg har set mig nødsaget til at afvise, har jeg lagt bestemmelsen i § 2, stk. 1, i handelsministeriets bekendtgørelse nr. 169 af 6. maj 1975 til grund, og jeg har i min skrivelse til klageren om afvisning af sagen citeret bestemmelsen, således at den pågældende blev gjort bekendt med begrundelsen for min stillingtagen.

Bortset fra disse tilfælde har jeg af principielle grunde afvist at behandle sager, der allerede ved forelæggelsen verserede for domstolene, idet jeg ikke mener, at det kan være min opgave at give udtryk for min vurdering af markedsføringsforanstaltninger, som er forelagt domstolene til påkendelse.

Der føres ikke særskilt statistik over antallet af afviste henvendelser, men så vidt jeg kan skønne, har det været nogenlunde konstant i hele perioden.«

Som det fremgår, er forbrugerombudsmanden af ressourcemæssige årsager tvunget til i et vist omfang at prioritere arbejdsopgaverne under iagttagelse af bestemmelsen i § 2, stk. 1, i den ovenfor nævnte bekendtgørelse om regler for forbrugerombudsmandens virksomhed, der lyder således:

»Forbrugerombudsmanden skal særligt føre tilsyn med markedsføringen på områder, hvor overtrædelser af markedsføringsloven kan forudses ofte at forekomme, eller hvor sådanne kan være til særlig skade for forbrugerne, samt hvor der er tale om markedsføringsforanstaltninger af stor praktisk betydning.«

Jeg har som minister lejlighed til at følge institutionens virksomhed, og jeg har ingen grund til at betvivle, at forbrugerombudsmanden ikke ved sin prioritering af opgaverne forfølger andet end rent saglige hensyn.

Den omstændighed, at forbrugerombudsmanden af ressourcemæssige grunde må prioritere sin indsats, er for mig at se ingen motivering for at nedlægge institutionen, som efter min opfattelse til fulde har dokumenteret sin eksistensberettigelse.

Spm. nr. 559

Til *justitsministeren* (14/3 80) af:

Dohrmann (FP):

»Skal ministerens mangelfulde besvarelse af spørgsmål nr. 476 tages som en bekræftelse på, at Gråsten Handelsstandsforening har helt eller delvis ret i, at der administrativt og i strid med gældende lov foregår overflytning af personel fra politistationen i Gråsten til politistationen i Åbenrå, og vil ministeren samtidig oplyse, om 3 måneders ekspediti- onstid er normalt for besvarelse af henvendelser til justitsministeriet?«

Begrundelse

Gennem flere måneder har byråd, handelsstandsforening, kørelærere m. fl. fra Gråsten forgæves forsøgt at få bragt klarhed over, hvad der foregår omkring politistationen i byen. Det kan ikke være rimeligt, at justitsministeren – selv om det måske bliver pinligt – skal smøle så længe med at besvare henvendelserne. Er loven overtrådt, skal sandheden naturligvis frem, uanset hvem der eventuelt har overtrådt den. Derfor skal det heller ingen hemmelighed være, at undlader ministeren også denne gang at besvare spørgsmålet, vil jeg klage til folketingets formand, K. B. Andersen.

Besvarelse (24/3 80):

Justitsministeren (Henning Rasmussen):

Ved besvarelsen af spørgsmål nr. 476 bekræftedes det, at justitsministeriet har modtaget henvendelser vedrørende Gråsten politikreds. Det nævntes videre ved den nævnte besvarelse, at disse henvendelser var under behandling i ministeriet.

[Justitsministeren]

Justitsministeriet kan om sagsbehandlingen i øvrigt oplyse, at man har modtaget udtalelser i sagen fra politimesteren i Gråsten og rigspolitichefen. Disse udtalelser vil sammen med andre oplysninger danne baggrund for ministeriets endelige stillingtagen til henvendelserne.

Endelig kan det nævnes, at ministeriets afgørelse kan forventes om kort tid.

Spm. nr. 575

Til *industriministeren* (19/3 80) af:

Mølgaard (DR):

»Finder ministeren monopoltilsynets virksomhed og lovmæssige arbejdsgrundlag tilfredsstillende som prisdæmpende faktor med baggrund i de voldsomme energiprisstigninger i de senere år, accepteret af monopoltilsynet, men udløsende rekordoverskud i alle de 7 største multinationale oliekoncerner (>de syv søstre«)?«

Begrundelse

Ifølge dagspressen har BP firedoblet sin fortjeneste i 1979 i forhold til 1978, medens Shell har tredoblet overskuddet – og alle de 7 nævnte selskaber har rekordresultater.

Monopoltilsynets effektivitet kunne på den baggrund vel betvivles – og en analyse heraf og af eventuelle årsager til ineffektivitet forekommer da ønskelig.

Det skal fuldt ud erkendes, at de nævnte driftsresultater er opnået på global basis – men prisudviklingen her i landet på olieområdet sammenholdt med prisudviklingen i andre lande uden en pris-, avance- og monopolkontrollovgivning som den danske antyder umiddelbart ingen synderlig effekt af monopoltilsynet – måske på grund af for ringe beføjelser på virkelig relevante områder og for stor opgavespredning.

Besvarelse (24/3 80):

Industriministeren (Erling Jensen):

I prisstoploven er indført bestemmelser, der stiller skærpede krav til olieselskaberne, idet disse ikke tillades forhøjelse af deres salgspriser, før monopoltilsynet har godkendt de anmeldte forhøjelser. På den anden side er det næppe realistisk at antage, at Danmark kan få olieforsyninger til priser, som

ligger væsentlig under verdensmarkedets. De danske priser må derfor i nogen grad tilpasse sig de internationale priser.

Den prisordning, som monopoltilsynet lægger til grund ved godkendelse af prisforhøjelser, gælder direkte kun for de 3 selskaber med raffinaderi her i landet. Under normale forsyningsforhold sætter ordningen imidlertid også loft for de produktimporterende selskabers salgspriser.

Ordningen bygger på en beregning af kostprisen for oparbejdning af råolie, således at der i overensstemmelse med monopol- og prislovgivning gives selskaberne dækning for omkostninger og en rimelig fortjeneste. Denne kostprisberegning er kombineret med den markedsprisdannelse, der finder sted på det frie oliemarked i Rotterdam.

Monopoltilsynets kontrol med de store selskabers priser har således til formål at sikre, at der ikke opnås urimelige priser på det danske marked i forhold til priserne i andre vesteuropæiske lande. De priser, der fremgår af den omtalte ordning, er derfor den højeste pris, selskaberne kan beregne. Konkurrenceforholdene kan imidlertid medføre, at selskaberne ansætter lavere priser.

Jeg mener, at monopoltilsynets virksomhed og lovgrundlag er tilfredsstillende med henblik på at sikre, at det danske marked kan blive forsynet med olieprodukter til priser, der er rimelige i forhold til de priser, der opnås på det internationale marked.

Den næste sag på dagsordenen var:

2) *Første behandling af:*

Forslag til lov om begrænsning af overarbejde og om afspadsering.

(Lovforslag nr. L 177. Fremsat 14/3 80).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Inge Fischer Møller (S):

Det lovforslag, vi nu behandler, har i offentligheden været gjort til genstand for megen debat. Det undrer mig meget, at det har mødt så stor modstand, som tilfældet er. Alle ved, at arbejdsløsheden er stor, og det foreliggende lovforslag kan jo netop bringe flere mennesker i arbejde. Jeg forstår simpelt hen